

Yesu Kerisi Yi Bengö Nivesa Sën Jon Kevu

Ğağek Mala-tumsën-yi Saga Netu Mehönon Yesu

1 ¹ Vu muğinsën Ğağek nedo. Ğağek nedo ving Anutu, lob Ğağek yik yi Anutu. ² Vu muğinsën rot Ğağek yö nedo ving Anutu. ³ Yö tung ngaa pin. Genğaa ti su verup ggëp aggata ngwë rë. Ma. Ngaa pin sën anon rağ menedo agi, og pum rağ yi yö timu. ⁴ Mala-tumsën degwa neggëp vu yi, lob mala-tumsën saga sën mehönon hir Rangah. ⁵ Lob Rangah sënë netum rağ malakenu, lob malakenu su yoh vu bë gërin rë.

⁶ Anutu vonğ mehöti arë nebë Jon yam. ⁷ Yam in bë nanër Ğağek rangah. Benanër Ğağek jağ Rangah sënë in alam pin degengo yi Ğağek bayoj na timu vu. ⁸ Jon saga og yi su Rangah rë. Gağ yam in bë nanër Ğağek jağ Rangah sënë mu.

⁹ Rangah soğek sën netum rağ mehönon pin lo yam dob. ¹⁰ Yi yö tung dob, rëğ luğ yam nedo dob, rëğ mehönon vu dob su derağ ni rë. ¹¹ Yam yi nyëğ, rëğ yi alam su değo yi rağ rë. ¹² Gağ alam sën deneko yi rağ bayoj neya timu vu yi lo, og nër sir bë detu Anutu nalu. ¹³ Lob degwa sën detu Anutu nalu lo su neggëp vu amaj lu ataj nij kòk rë, gesu neggëp vu mehönon yö ayoj neggurekin sir rë, gesu neggëp vu mehönon yö kwaj bë denatu rë. Gağ degwa yö neggëp vu Anutu.

¹⁴ Lob Ğağek sënë netu mehönon rağ benedo ving hil, behe halë niwëek los vuneğ vuneğ yağek yi. Niwëek los vuneğ vuneğ yağek yi in yik Ama Nalu timu, lob semusën degwa yi beyam los Ğağek anon pin. ¹⁵ Jon nër yi rangah genër bë. “Yik mehö sënë sën senër vu ham wirek lo bë, ‘Mehö sën netamuin sa, og kesuu sa in yö nedo wirek, gağ sağ nahën neverup.’”

¹⁶ Hil pin hağo ngaa nivesa vesa ggëp yiyi. Vonğ semusën sënë vu hil, geyik vonğ semusën ggök ggökin rot vu hil. ¹⁷ Moses vo Anutu yi horek vu hil, rëğ Yesu Kerisi vo semusën vu hil rot beyam los Ğağek anon pin. ¹⁸ Mehöti su mala rağ Anutu rë. Yö ma rot. Yik Anutu Nalu timu sënë, sën nedo loğ Ama babu lo, om sën tatekin Anutu yi degwa vu hil.

Mehö-neripek-alam Jon Nër Gägek

(Mt 3:1-12; Mk 1:7-8; Lk 3:15-17)

¹⁹Alam Yuda hir ggev devong alam-deneḱo-seriveng la ving alam Levi* la vu Yerusalem beya deloḱ tepëḱ in Jon bë, “Hong re?” Lob Jon nër gägek rangah nebë sënë. ²⁰Su lah gägek vun rë, gaḱ nër rangah bë, “Sa su Mehö sën Anutu ggooïn raḱ in bë geḱo hil nah lo rë!” ²¹Loḱ deloḱ tepëḱ in yi ggökin bë, “Gaḱ hong re? Maḱ hong Elia ma re?” Rëḱ bë, “Ma!” Loḱ sireḱ deloḱ tepëḱ yah bë, “Maḱ hong mehö-nenër-gägek-rangahsën sën hil neheḱin lo?” Rëḱ nër yah bë, “Ma!” ²²Nebë saga lom deloḱ tepëḱ bë, “Gaḱ hong re? Genanër in he nah nanër vu alam sën devong he yam lo!” ²³Loḱ Jon nër bë, “Sa mehö sën mehö-nenër-gägek-rangahsën Yesaya nër gägek raḱ sa wirek lo nebë:

‘Mehöti aye neraḱ loḱ nyëḱ-yumeris bë, “Ham bolinin Mehöböp yi aggata!” ’ ”

²⁴Alam Parisai* devong alam saga yam, ²⁵lob deloḱ tepëḱ in yi bë, “Su hong Kerisi* rë, gesu hong Elia rë, gesu hong mehö-nenër-gägek-rangahsën sënë lo rë, loḱ nebë va sën generipek alam-ë?” ²⁶Rëḱ Jon nër gägek yah vu sir bë, “Sa naripek alam raḱ bël. Gaḱ mehöti nare loḱ ham vuheng, geham su raḱ ni rë. ²⁷Mehö saga sën rëḱ tamuïn sa menam. Yi mehö nivesa kesuu sa, gesa mehö niḱ paya besesu yohvu in bë natu yi hur meḱevelekin aggis in vaha suu rë.” ²⁸Denër gägek sënë vu Betania^a ggëp bël Yordan nenga vahi vu nyëḱ sën Jon neripek alam lo.

Anutu Yi Sipsip Nalu Yesu

²⁹Heng to lom Jon læ bë Yesu to neya lom nër bë, “Kë! Yi sën Anutu yi sipsip nalu sën rëḱ natu seriveng mekevoh alam dob pin hir nipaya na lo sagu. ³⁰Yiḱ mehö saga sën sa nanër wirek lo bë, ‘Mehöti rëḱ nam tamuïn sa, yi og kesuu sa in yö nedo muḱin, gesaḱ ma!’ ³¹Sa og su seraḱ ni rë. Rëḱ seyam ripek alam raḱ bël in bë mehö saga rëḱ natöḱ nam rangah balam Israel deḱaḱ ni.”

³²Lob Jon nër ggökin bë, “Sa halë Anon Vabuung vu yaḱek geluḱ yam nebë soḱ nuung ti meyam nedo raḱ yi. ³³Sa og su seraḱ ni rë, rëḱ Mehö sën vonḱ sa yam in bë seḱipek alam jaḱ bël lo nër vu sa bë, ‘Gwelë nabë Anon Vabuung duḱ nam medo jaḱ mehöti, og mehö saga sën rëḱ getung Anon Vabuung jaḱ ham nabë sën ngo ḱenetung bël raḱ sir lo.’ ³⁴Lob sa halë ggovek besenër gägek rangah bë Anutu nalu yi saga.”

Yesu Ḳo Yi Hur Maluh Löö

³⁵Loḱ monbuk lob Jon yah nare ggökin beyi hur maluh luu denare ving yi. ³⁶Loḱ Yesu to neya, lom mala sepa menër bë, “Kë! Anutu yi

^a 1:28 Betania sën neggëp loḱ Jn 1:28 agi og yö ngwë, gaḱ su nyëḱ mahen ti sën Lasarus lööho avëhnö luho hir nyëḱ lo rë.

sipsip nalu yi sagu!”³⁷ Beyi hur maluh luu sënë denġo nebë sënë, lob ya detamuin Yesu.³⁸ Lob Yesu ggërin yom melë bë luho denetamuin yi lob nër vu luho bë, “Melu nesero va?” Rëķ luho denër yah vu yi bë, “Rabai! (Sën hil ayed nebë Tatovaha). Böm tena?”³⁹ Rëķ bë, “Melu nam rëķ gwelë!” Lob luho ya delë begganġ sën neggëp loķ lo. Yiķ loķ 10 krök monbuk, lob luho denedo ving yi loķ buk saga.

⁴⁰ Luho sën denġo Mehö-neripek-alam Jon aye meya detamuin Yesu lo ngwë^b Andreas sën Simon Pita ari.⁴¹ Lom ya metoķ vu ari Simon muġin menër vu yi bë, “He toķ vu Mesial!” (Hil pekwë arë Mesia sënë doķ nah Grik ayej nabë Kerisi*.)⁴² Lob Andreas ķo yi ya vu Yesu, lob Yesu mala nelë yi rëķ bë, “Hong Simon, Jon* nalu. Hil rëķ nanër arëm nabë Kepas!” (Arë sënë degwa nebë Ġelöng.)

Yesu Tahi Pilip Luho Natanael

⁴³ Loķ tum heng to lob Yesu bë na distrik Galilea. Lom toķ vu Pilip benër vu yi bë, “Getamuin sa!”⁴⁴ Pilip sënë yi Betsaida ti, yiķ lööho Andreas lu Pita begganġ-bu timu.⁴⁵ Lob Pilip ya metoķ vu Natanael, lom nër vu yi bë, “Mehö sën Moses kevu ġaġek raķ loķ horek wirek galamdenenër-ġaġek-ranġahsën dekevu ġaġek raķ ving lo sën he toķ raķ ggovek ya. Yi Yesu Nasaret, Yosep nalu.”⁴⁶ Lob Natanael nër vu yi bë, “Maķ ngaa nivesa ti rëķ berup ġëp Nasaret-a?” Rëķ Pilip nër yah vu yi bë, “Genam rëķ gwelë!”

⁴⁷ Yesu lë Natanael neyam vu yi, lom nër yi bë, “Ham gwelë! Israel anon soġek yi saga! ġaġek kuungsën ti su neggëp vu yi rë!”⁴⁸ Loķ Natanael loķ tepëķ vu yi bë, “Nebë va sën ġeraķ sa niġ-ë?” Loķ Yesu nër yah vu yi bë, “Pilip su tahi hong rë genġo nahën ġëdo loķ ķele pik* degwa, log sa halë hong muġin ggëp sagu.”⁴⁹ Lob Natanael nër yah vu bë, “Tatovaha! Anutu nalu hong! Alam Israel hir Mehö-los-benġo hong!”⁵⁰ Rëķ Yesu nër yah vu bë, “Ġevonġ ving saga in senër vu hong bë sa halë hong loķ ķele pik* degwa? Nahub rë, lob rëķ gwelë ngaa böpata rot kesuu sënë!”⁵¹ Loķ Yesu nër vu yi ggökin bë, “Sa nanër vu ham yonon nabë nahub rëķ ham rëķ gwelë yaġek rëķ tateķin yi geham gwelë Anutu yi anġer deķaķ gededuk vu Mehönon Nalu.”

Mehöti Ķo Venë Vu Kana

2 ¹ Log buk netu löö lob mehöti ķo venë ggëp Kana vu distrik Galilea, lom denegga nos böp geYesu ata nedo ving sir. ² Log devonġ ġaġek yah in Yesu losho yi hurmaluh bedeyam ving. ³ Lob wain maya, lob Yesu

^b 1:40 Mehö-neripek-alam Jon yi hur maluh luu desepa Yesu medeya. Jon nër ngwë arë ranġah bë Andreas gelah ngwë vun, lob ngwë sagi og maķ yiķ yi Jon, rëķ yö kevu ķapiya sënë om maķ ggönġ in arë besu kevu ranġah rë.

ata nër vu yi bë, “Hej wain maya!” ⁴Lom Yesu nër yah bë, “Atağ! Alu su nemad loğ ti in nğaa rë! In sa buk yö nahën!” ⁵Rëk ata nër vu hur sën denevo nos ggelek lo bë, “Nabë nanër gağek ti vu ham, og ham gwevong noh vu!”

⁶Lob dëg nemadvahi-bevidek-ti nedo in bë vatëvek dejipek nemaj doğ noh vu sën alam Yuda hir gağek muğeng lo. Dëg sënë böpata beyoh vu bë hil kesh bel ketuk nemadluho ma nemadluho-menemadvahi doğ na ti ti.

⁷Lob Yesu nër vu sir bë, “Ham gweko bel mekweseh doğ na dëg sagu!” Lob deko meya dekeseh luğ ya bepin pup. ⁸Lob nër vu sir bë, “Mëm ham jekoov begweko mena vu mehö-negin-nos!” ⁹Lob deko medeya. Lob mehö-negin-nos lo num bel menço bë tu wain rağ, rëk su rağ ni bë deko vu tena rë. Gağ hur sën deneko bel lo mëm derağ ni. Lob mehö-negin-nos tahi mehö sën ko avëh lo yam benër vu yi bë, ¹⁰“Alam pin og denevo wain nivesa ggelek muğin, balam denenum ngahisekë ggovek rë, loğ denevo wain nipaya teka tamu. Gağ hong og gëjom wain nivesa ahon bemëm nahën gëvo yam gwëbengko!”

¹¹Yesu vong yi nğaa böp nyëmuğinsën sënë ggëp Kana vu distrik Galilea. Tato niwëk vu sir nebë sënë, lob yi hur maluh ayoj neya timu vu yi.

¹²Saga ggovek log Yesu luğ meyah Kapernaum ving ata gari lo, geyi hur maluh lo. Beya denedo buk la ggëp sagu.

Yesu Tii Alam Sën Denebağo Nğaa Loğ Dub Vabuung Böp Ayo
(*Mt 21:12-13; Mk 11:15-19; Lk 19:45-46*)

¹³Yuda hir Buk-ggöksën-yi* dus rağ, lob Yesu rağ meya Yerusalem.

¹⁴Lom tök rağ alam sën denedo loğ dub-vabuung-böp katum ayo medenetung burmakau los sipsip gesok nuung in bë alam debağo lo. Gelë alam sën denepekwe* alam Yuda hir monë loğ yah alam Rom hir monë lo denedo hir tevor medenevong huk. ¹⁵Lob ko aggis bejoo tu begö betii mehönon ving sipsip los burmakau pin vu dub ayo beto deyah dobnë. Gekeseh alam sën denepekwe* monë lo, hir monë los tevor ya. ¹⁶Log nër vu alam sën denevong huk bağosën rağ soğ lo bë, “Ham gweko nğaa saga mena! Ham su gwevong Amağ yi begganğ sënë natu nyëg-bağosën-yi.” ¹⁷Lob yi hur maluh kwaj vo yah gağek sën neggëp loğ Anutu-yi-kağiya lo nebë: “Sa nehevong niwëk in bë gevong hong begganğ gëp nivesa.”

¹⁸Rëk alam Yuda delë sënë lom deloğ tepëk in yi bë, “Getii he, om rëk gëtatëkin hong jağ nğaa böp tena in he jağ nim nabë hong mehö-los-arëm-a?” ¹⁹Rëk Yesu nër yah vu sir bë, “Ham rëk kwevoh dub vabuung sënë na, gebuk natu löö rëk sedev nah gökin!” ²⁰Lob alam Yuda denër bë, “Denelev dub-vabuung-böp sënë yoh vu ta mehödahis luu menenadvahidek-ti, log gekuung bë gedev jağ nah noh vu buk löö mu?”

²¹Rëk dub sën Yesu nër lo, saga yö nër rağ navi. ²²Nebë saga, loğ nahub geYesu kedi rağ yah vu bedub rë, lob yi hur maluh kwaj nevo yah

yi gägek sën nër wirek lo, lom devong ving gägek sën neggëp loḵ Anutu-yi-ḵapiya lo los gägek sën Yesu nër lo.

Yesu Raḵ Alam Pin Nij

²³Yesu nedo Yerusalem loḵ Buk-ggöksën-yi*, lob alam ngähiseḵë delë ngaa böp sën nevonḡ lo, lom ayoj ya timu vu yi. ²⁴Rëḵ mu Yesu raḵ sir pin ayoj ni om su vonḡ yi loḵ ya nemaj rë. ²⁵In raḵ alam pin ayoj ni. Mehöti su yoh vu bë nanër mehö ngwë ayo vu yi rë, gaḵ neraḵ mehönon pin ayoj ni ggovek ya.

Yesu Luho Nikodemus Devengwëḡ

3 ¹Parisai* ti nedo, arë nebë Nikodemus, balam Yuda hir ggev ti. ²Mehö sënë yam vu Yesu buk benër vu yi bë, “Tatovaha! He raḵ nim bë hong tatovaha ti, bAnutu vonḡ hong yam. Bë Anutu su medo geving mehöti rë, og su yoh vu bë rëḵ gevong ngaa böp böp nabë sën genevonḡ-ë rë.”

³Rëḵ Yesu nër yah vu yi bë, “Sa nanër vu hong yönon nabë: Mehöti bë su natu mewis gökin nah rë, og su rëḵ doḵ na Anutu-yi-nyëḡ rë.”

⁴Lom Nikodemus loḵ tepëḵ yah vu yi bë, “Alam atov rëḵ natu mewis nah nabë va? Maḵ yoh vu bë rëḵ doḵ nah atayo megeḵo yi nom-a?”

⁵Rëḵ Yesu nër yah vu bë, “Sa nanër vu hong yönon nabë: Bë mehönon su denatu mewis jaḵ bël los Anon Vabuung rë, og su deyoh vu bë rëḵ dedoḵ na Anutu-yi-nyëḡ rë. ⁶Ngaa navim yi, og sagaḵ navim yö yi. Gaḵ ngaa sën anom yi, og sagaḵ anom yö yi ngaa. ⁷Su kwam na ngähiseḵë in sën senër vu hong bë ḡenatu mewis gökin-é! ⁸Gaḵ kwam bo sang rë. Sang yö neya jeggin jeggin benevë ya ya. Ḡengo dedun rëḵ su ḡeraḵ ni bë ya neverup tena ma ya neyoh tena rë. Og alam pin sën detu mewis raḵ Anon Vabuung lo, sir nebë sënë.”

⁹Loḵ Nikodemus loḵ tepëḵ yah vu yi bë, “Ngaa sënë rëḵ anon jaḵ nabë va?”

¹⁰Rëḵ Yesu nër bë, “Alam Israel hir tatovaha ti hong rëḵ su ḡeraḵ ngaa sënë ni rë? ¹¹Sa nanër vu hong yönon nabë: Ngaa sën he naraḵ ni lo sën he nanër. Gehe nanër ngaa sën he nehalë ggovek lo. Rëḵ ham neruu demimin vu gägek sën he nanër lo. ¹²Sa nanër ngaa-dob-yi vu ham, rëḵ ham su nevonḡ ving rë. Om nabë sa nanër ngaa-yaḡek-yi vu ham, og ham rëḵ gwevonḡ geving nabë va? ¹³Mehönon ti su raḵ ya melë yaḡek rë, gema. Yiḵ Mehönon Nalu yö timu vu yaḡek meluḵ yam. ¹⁴Wirek Moses varah nyël ḵenu raḵ nare ḵele vu nyëḡ-yumeris, lob rëḵ debarah Mehönon Nalu jaḵ nabë saga, ¹⁵in alam pin sën ayoj na timu vu yi lo demedo malaj-tumsën degwata los degwata.

¹⁶In Anutu kwa pesivin mehönon rot, lob vonḡ nalu perurek timu sënë yam dob in bë alam sën ayoj na timu vu yi lo su malaj nama. Gaḵ demedo

malaj-tumsën degwata. ¹⁷Anutu su vonḡ Nalu yam dob in bë bo nyëvewen doḡ nah mehönon hir nḡaa nipaya rë. Gaḡ vonḡ yi yam in bë geḡo sir nah vu yi. ¹⁸Mehönon sën ayoj neya timu vu yi lo su rëḡ degeḡo nyëvewen rë. Gaḡ mehönon sën su ayoj neya timu vu yi rë lo, og Anutu nër vorot bë rëḡ degeḡo nyëvewen doḡ nah hir nḡaa nipaya, in su ayoj neya timu vu Anutu Nalu timu sënë rë. ¹⁹Ranḡah yam dob ggovek, rëḡ mehönon ahëj ving malaxenu. Su ahëj ving ranḡah rë, in hir huk nipaya, om rëḡ degeḡo nyëvewen doḡ nah. ²⁰Alam pin sën denevonḡ nḡaa nipaya lo, og denesis begö vu Ranḡah gesu detöḡ yam vu rë, in nij nelël bë su hir nḡaa nipaya natöḡ ranḡah. ²¹Gaḡ mehönon sën denesepa loḡ nḡaa nivesa lo, og detöḡ yam ranḡah, in bë mehönon degelë medejaḡ ni nabë denevonḡ hir huk raḡ Anutu niwëëḡ.”

Mehö-neripek-alam Jon Nër Yesu Yi Degwa Ranḡah

²²Sënë ggovek ya, log Yesu losho yi hur maluh deyah distrik Yudea belosho ya denedo sagu, beneripek alam. ²³GeJon neripek alam vahi ving ggëp Ainon, dus vu Salim. In bël nḡahiseḡë neggëp vu nyëḡ sagu, lob alam deneya vu yi beneripek sir. ²⁴Vu buk saga su deduu Jon ya qarabus rë geyö nahën.

²⁵Lob gaḡek ti verup vuheng loḡ Jon yi hur maluh losho Yuda ti, lob demehoo sir in gaḡek sën alam nij veseek jaḡ lo. ²⁶Lob Jon yi hur maluh ahëj sengën medeya vu Jon bedenër bë, “Tatovaha! Mehö sën nedo ving hong wirek vu bël Yordan nenga vahi agu, begenenër gaḡek raḡ yi lo, neripek alam lob alam pin deneya vu yi!” ²⁷Rëḡ Jon tateḡin vu sir bë, “Bë Anutu vu yaḡek su bo nḡaa ti vu mehöti rë, og su rëḡ gevonḡ rë. ²⁸Ham ngo nengo gaḡek sën senër wirek lo bë sa su Kerisi* rë, rëḡ Anutu vonḡ sa yam muḡin. ²⁹Bë avëh ti jaḡ maluh, og avëh saga tu maluh sën raḡ vu yi lo yö timu venë. Lob bë regga sënë yi mehöti medo geving yi begengo aye, og su rëḡ gelë avëh regga paya rë, gaḡ rëḡ kwa vesa rot in yi. Lom gwëbeng sa kwaḡ vesa rot nebë saga. ³⁰Arë rëḡ böp jaḡ, gesarëḡ gëp ahu.

³¹Mehö sën yam vu vavunë kesuu nḡaa pin. Mehö sën ata ḡo yi vu dob lo, og yi vu dob, beyö nër gaḡek raḡ nḡaa-dob-yi mu. Gaḡ mehö sën yam vu yaḡek lo, og kesuu nḡaa pin. ³²Mehö saga nër gaḡek raḡ nḡaa sën lë los ngo ggovek lo, rëḡ su mehöti vonḡ ving yi gaḡek saga rë. ³³Gaḡ bë mehöti gevonḡ geving yi gaḡek, og yik yoḡekin Anutu nebë saga nebë yi mehö gaḡek anon degwa. ³⁴Mehö sën Anutu vonḡ yi yam lo, og nenër Anutu yi gaḡek, in Anutu vonḡ yi Anon Vabuung los dahis loḡ yam ggërin ayo. ³⁵Ama ahë ving Nalu, bevo nḡaa pin loḡ ya nema. ³⁶Mehönon sën ayoj na timu vu Anutu Nalu lo, og rëḡ demedo malaj-tumsën degwata los degwata. Gaḡ mehönon sën su desepa doḡ Anutu Nalu aye rë lo, og su rëḡ demedo malaj-tumsën rë. Gaḡ Anutu ahë sengën neggëp vu sir.”

Yesu Vengwëḡ Vu Samaria* Avëh Ti

4 ¹Yesu ngo bë alam Parisai* deraḡ ni bë neripek hur maluh nḡahiseḡë kesuu Jon. ²(Rëḡ Yesu su neripek sir rë, gaḡ yi hur maluh

mu sën deneripek.) ³Ngo nebë saga lom vuu distrik Yudea geyah meya distrik Galilea ggökin. ⁴Lob aggata sën yoh meya lo, og yoh ya distrik Samaria vuheng meya.

⁵Lob ya metök ya Samaria nyëg böp ti arë nebë Sukar, dus vu dob len ti sën wirek Yakop vo vu nalu Yosep lo. ⁶Lob asoreng sën wirek Yakop lev medeneko bël loq lo neggëp dus vu nyëg saga. Yesu yoh meya verup, lom vaha ma beto nedo dus vu asoreng-bël-yi sënë avi. Raq siks krök sheuksën.

⁷Lom Samaria* avëh ti verup in bë geqo bël, lob Yesu nër vu yi bë, “Bël nam sa nanum!” ⁸In yi hur maluh deya nyëg böp Sukar in bë debaço nos. ⁹Rëk Samaria* avëh nër yah vu bë, “Hong Yuda, gesa Samaria* avëh, rëk nebë va sën genër vu sa bë ‘Bël nam sa nanum’—ë?” Nër nebë sënë in alam Yuda denelë alam Samaria* paya besu denevengwëng vu sir rë. ¹⁰Loq Yesu nër yah vu yi bë, “Bë gejaq ngaa sën Anutu vonq vu hong ni, begejaq mehöti sën nër vu hong bë ‘Bël nam sa nanum’ ni, og rëk kwetaq vu yi lob bo bël-mala-tumsën-yi vu hong.” ¹¹Rëk avëh nër yah vu yi bë, “Mehöbö, hóm ketuk ma, log asoreng-bël-yi sënë adingsekë rot, om rëk gweko bël-mala-tumsën-yi sënë vu tena? ¹²Hil qenud Yakop num bël sënë ving nalu lo wirek, geyi reggu lo denum ving, log vo asoreng-bël-yi ti sënë vu he behe nanum. Rëk maq gekuung bë gekwesuu yi?” ¹³Rëk Yesu nër yah bë, “Alam pin sën denenum bël sënë rëk ayoj bev nah gökin in bël. ¹⁴Gaq mehöti bë nanum bël sën sebo vu yi lo, og rëk nabë sën bël nebenguv loq yi. Log bël sënë rëk berup jaq buk, bebo mala-tumsën vu yi bemedo degwata los degwata.”

¹⁵Lom avëh nër bë, “Mehöbö, gebo bël sënë vu sa in sa su ayoq bev in bël, gesa su medo menom gaqo bël vu sënë gök gökin!”

¹⁶Loq Yesu nër vu yi bë, “Gena getahi reggam bemelu nom sënë rë!” ¹⁷Rëk bë, “Sa reggaq ma!” Lom Yesu nër yah vu bë, “Genër bë reggam ma, saga genër yönon rot. ¹⁸In wirek geraq maluh nemadvahi. Gaq mehö sën genewëp ving yi loq yi begganq gwëbeng lo, og sagaq su reggam anon rë! Om genër yönon!” ¹⁹Rëk avëh nër bë, “Mehöbö, gwëbeng seraq ni bë mehö-nenër-gaqek-rangahsën ti hong! ²⁰He qenumin lo denesupin sir vu qedu Gerisim sënë medenejom raq vu Anutu, rëk ham Yuda nenër bë hil najom jaq gëp Yerusalem yö timu.”

²¹Lom Yesu nër vu yi bë, “Avëh, gwevonq geving sa gaqek nabë buk ti vonqin berup, lob ham su rëk najom jaq vu hil Amad vu qedu sënë rë, beham su rëk najom jaq gëp Yerusalem yö timu geving rë. ²²Ham nejom raq vu ngaa sën ham duqin lo, rëk he og he najom raq vu ngaa sën he naraq ni lo. In mehö sën rëk geqo mehönon nah vu Anutu lo rëk berup gëp Yuda. ²³Lob buk sën Anutu ggooin raq bë berup lo vonqin berup. Yönon, lob verup ggovek ya, om doq buk sënë og alam pin sën degevonqin nabë denajom jaq yönon lo, og rëk degetung qenuj los

dahis vu hil Amad medenajom jak los ayoj timu. Kë', hil Amad Anutu nesero alam nebë saga in bë denadudek vu yi. ²⁴Anutu yik nebë Anon Vabuung. Om nabë alam degeko yi jak, og degetung kenuj los dahis vu yi, medenajom jak los ayoj timu."

²⁵Rëk avëh nër bë, "Serak ni bë Mesia rëk nam. Sën denenër yi bë Mehö sën Anutu ggooin rak in bë geke hil nah lo. Bë nam, og rëk nanër ngaa pin degwa rangah vu hil." ²⁶Lom Yesu nër vu yi bë, "Yik sa lo sën sa nevengwëng ving hong agi!"

²⁷Nenër nebë saga log yi hur maluh yom deverup. Lob kwaj ya ngahi in nevengwëng ving avëh nyëg ngwë ti sënë, rëk mehöti su loq tepëk in luho bë, "Bë bo va vu hong-a?", ma, "Nebë va sën genevengwëng ving avëh-ë?" rë. ²⁸Lob avëh sënë vuu yi ketuk menedo, geyah meya begganë beyah nër vu yi alam bë, ²⁹"Ham nam gwelë mehöti! Yi sënë og nër ngaa pin sën sa nehevong wirek lo rangah vu sa. Maq yi Kerisi* ma va?" ³⁰Lob to deya medeya vu Yesu.

³¹Nahën medo deneyam, log yi hur maluh denenër vu yi bë, "Tatovaha, gëgwa nos rë!" ³²Rëk nër yah vu sir bë, "Sa nos sën sa naha lo nedo, geham su rak ni rë." ³³Lom yi hur maluh lo yö delok tepëk vu sir bë, "Maq mehöti ko nos yam vu yi?" ³⁴Rëk Yesu nër bë, "Sa nos nebë sënë: Sa bë sepa dok yi sën vong sa meseyam lo yi gägek. Besa bë semu yi huk begovek na. Ham nenër nebë sënë, 'Kwev lubeluu govek na log nos nabung!'; rëk sa nanër vu ham nabë ham malamin jak megeko dok megwelë huk rë. Nos anon loq beveroo rak beyoh vu bë hil ketöv bangupin. ³⁵Mehö sën nevo nos lo neko yi nyëvewen rak yi huk menedo, genesupin nos sën gwëbeng agi in medo mala-tumsën degwata los degwata, lob rëk mehö sën nevaroh nos lo gemehö sën nevo nos anon lo, luhoho rëk kwaj vesa dok ti. ³⁶Wirek alam hib denenër nebë, 'Mehö ngwë nevaroh nos loq huk gengwë neko anon.' ³⁷Gägek saga yönon, om sën sa hevong ham ya in bë ham gweko nos anon dok huk sën ham su vong huk in rë lo. ³⁸Alam ngwë yö devong huk in huk saga, rëk ham na gweko nos anon sën devong huk in bepum rak nemaj lo."

³⁹Lob Samaria* ngahisekë vu nyëg saga dengo avëh sënë yi gägek, lom ayoj ya timu vu Yesu. In avëh sënë nër bë, "Nër ngaa pin sën sa hevong wirek lo rangah vu sa!" ⁴⁰Lob alam Samaria* deyam vu yi bedeketağ bë medo geving sir, lob nedo saga buk luu ving sir. ⁴¹Lob alam vahi dengo yi gägek besir ngahisekë ayoj ya timu vu yi ving. ⁴²Lob denër vu avëh sënë bë, "Gwëbeng he su ayomin neya timu vu yi rak hong gägek rë, gaq he ngo hangö yi gägek behe rak ni bë yik Mehö sënë, sën yam in bë dok vu mehönön megeko sir nah vu Anutu lo yönon."

Yesu Vong Mehö-los-bengö Herot* Yi Ggev Nalu Nivesa Rak

⁴³Buk luu saga ggovek ya, lob Yesu vuu nyëg sënë ya geyah meya distrik Galilea. ⁴⁴In Yesu yö nër gägek vorot bë, "Su rëk degeko mehö-

nenër-gägek-rangahsën ti arë jaḵ gëp yö yi begganḡ degwa rë!”⁴⁵ Loḵ ya metöḵ ya distrik Galilea, lob alam Galilea kwaj vesa in ya vu sir, in ya delë buk-vabuung-ggöksën-yi ving, lom delë nḡaa pin sën vonḡ vu Yerusalem lo.

⁴⁶Log yah meya verup Kana vu distrik Galilea ggökin,—nyëḡ sën vonḡ bël tu wain lo. Lom mehö-los-bengö Herot* yi ggev ti nedo Kapernaum, lob nalu maluh nirak. ⁴⁷Mehö sënë nḡo gägek bë Yesu vu distrik Yudea meyah verup distrik Galilea, lom ya ketaḡ vu yi bë duk mena gevonḡ benalu nivesa jaḵ, in dus rak bë nadiik. ⁴⁸Loḵ Yesu nër yah vu yi bë, “Bë ham su gwelë nḡaa böp aggagga rë, og ham su rëḵ gwevonḡ geving rë!” ⁴⁹Rëḵ mehö-los-bengö yi ggev nër bë, “Mehöböp, ḡenam alu aduḵ manah pevis in sa nalug vonḡin nadiik!” ⁵⁰Rëḵ Yesu nër vu yi bë, “Ḡenah meḡena! Nalum rëḵ vesa doḵ.” Lob mehö sënë vonḡ ving Yesu yi gägek meyah. ⁵¹Nahën neyök aggata log yi hur detöḵ verup vu yi bedenër vu yi bë, “Nalum vesa lok!” ⁵²Lob loḵ tepëḵ vu sir bë, “Hes mala va lom vesa loḵ-a?” Rëḵ denër bë, “Nikul veseveng loḵ seven krök buk.” ⁵³Lom ama rak ni bë yik veseveng rak hes mala sën Yesu nër vu yi bë nalu rëḵ vesa doḵ lo. Lom losho yi alam pin ayoj ya timu vu Yesu. ⁵⁴Yesu vu distrik Yudea meyah verup distrik Galilea lo, lob vonḡ nḡaa böp sënë netu luu.

Yesu Vonḡ Mehö Sekë Selönḡin Vu Nḡaggee Betesda Benivesa Raḵ

5 ¹Saga ggovek, log Yuda hir buk vabuung ti verup, lob Yesu rak meya Yerusalem.

²Lob nḡaggee mahen teka nedo Yerusalem dus vu sipsip hir aggata avi. Denenër arë loḵ Hibru ayej nebë Betesda. Log delev begganḡ ti ggërin nḡaggee sënë, geyi nyëketu los veluung avi nemadvahi. ³Lob alam niraksën nḡahisekë losho alam malaj ḵenod los vahaj nipaya, galam sën sekëj neselönḡin lo denelok ya begganḡ-ayöong-yi teka sënë beggëp [deneḡin nḡaggee sënë sën bë gee lo. ⁴In Mehöböp yi angër ti neluḵ ya nḡaggee sënë buk ti ti meneggee loḵ. Lob ggeesën nemaya log mehöti sën pevis meduḵ na namuḡin lo, og yi niraksën rëḵ nama na pevis.] ⁵Lob mehöti nedo loḵ begganḡ-ayöong-yi sënë, nirak yoh vu ta mehödahis ti benemadluho benemadvahi bevidek löö (38). ⁶Yesu lë mehö sënë neggëp lom rak ni bë nirak hus ading rot, lom loḵ tepëḵ vu yi bë, “Ḡevonḡin bë nim vesa jaḵ-a?”

⁷Lob mehö niraksën nër yah vu bë, “Mehö böp, buk sën nḡaggee neggee lo, lom sehög mehönon sën geḵo sa mena getunḡ duk na nḡaggee lo ma! Sengo bë rëḵ duk na, loḵ sa nahën navimengin log denemuḡin medeneluḵ ya in sa.” ⁸Lob Yesu nër vu yi bë, “Om kwedi ḡebare begweḵo hong ḵanyë jaḵ beḡena!” ⁹Lom pevis bemehö sënë nivesa rak geḵo yi ḵanyë rak beya. Gebuk saga og Buk-sewahsën-yi* ti. ¹⁰Lom alam Yuda denër vu mehö sën nivesa rak lo bë, “Buk-sewahsën-yi* gwëbeng sënë,

behorek nĕrin bĕ su gweko hong kanyĕ dok!” ¹¹Rĕk nĕr yah vu sir bĕ, “Mehö sĕn vonĕ sa mesa niĕ vesa raĕ lo nĕr vu sa bĕ, ‘Gweko hong kanyĕ jaĕ meĕena!’ ” ¹²Loĕ deloĕ tepĕk in yi bĕ, “Mehö re nĕr vu hong bĕ gweko hong kanyĕ jaĕ meĕena?” ¹³Rĕk mehö sĕn nivesa raĕ lo duĕin, in alam nĕgahiseĕe vu nyĕĕ saga lob Yesu loĕ ya sir vuheng.

¹⁴Nahub rĕk Yesu toĕ vu yi ggökin loĕ dub-vabuung-böp katum ayo lob nĕr vu yi bĕ, “Gwengö? Gwĕbeng nim vesa raĕ, om su gwevonĕ nĕaa nipaya gök nahin, in rĕk maggin böpata natöĕ vu hong kesuu muĕinsĕn.” ¹⁵Lob mehö sĕnĕ yah nĕr vu alam Yuda bĕ, “Mehö sĕn vonĕ besa niĕ vesa raĕ lo, yiĕ Yesu.”

¹⁶Lob yiĕ alam Yuda ahĕj sengĕn vu Yesu medenelĕ yi paya in nevonĕ nĕaa nebĕ sĕnĕ loĕ Buk-sewahsĕn-yi*. ¹⁷Rĕk Yesu nĕr yah vu sir bĕ, “Amaĕ nevonĕ nĕaa nebĕ sĕnĕ yoh vu buk pin, om sĕn sa nesepa loĕ yah vaha.” ¹⁸Nebĕ saga lom alam Yuda devonĕ raĕ raĕ rot in bĕ dengis Yesu menadiiĕ. In su keyĕh horek Buk-sewahsĕn-yi* mu rĕ, gaĕ nĕr bĕ Ama Anutu yönon. Lob yiĕ sĕnĕ nebĕ luho Anutu negĕp ti.

Anutu Nalu Mehö Los Niwĕĕk

¹⁹Lob Yesu nĕr yah vu sir bĕ, “Sa nanĕr vu ham yönon nabĕ: Nalu su rĕk gevonĕ nĕaa ti noh vu yö kwa rĕ. Gaĕ nevonĕ nĕaa sĕn nelĕ gAma nevonĕ lo. Nĕaa pin sĕn Ama nevonĕ lo, og Nalu nesepa loĕ menevonĕ nebĕ saga ving. ²⁰In Ama ahĕ ving Nalu rot, lob tato nĕaa pin sĕn nevonĕ lo vu yi. Gerĕk tato huk böp la geving kesuu sĕnĕ, lob ham rĕk ĕenumin na. ²¹Ama nenĕr balam-diiĕsĕn denekedi raĕ yah genevonĕ medenedo malaj-tumsĕn. Log Nalu nesepa loĕ meneggooin alam raĕ yoh vu yö kwa, in bĕ demedo malaj-tumsĕn nabĕ saga. ²²Ama su rĕk genĕo mehöti yi ĕaĕek degwa rĕ. Gaĕ vo huk saga pin loĕ yah Nalu nema ggovek ya. ²³Nebĕ saga in alam pin rĕk deĕeko Nalu jaĕ, nabĕ sĕn denĕko Ama raĕ lo. Alam sĕn su denĕko Nalu raĕ rĕ lo, og su denĕko Ama sĕn vonĕ yi yam lo raĕ ving rĕ.

²⁴Sa nanĕr vu ham yönon rot nabĕ: Mehöti bĕ genĕo sa ĕaĕek bayo na timu vu Amaĕ sĕn vonĕ sa meseyam lo, og rĕk medo mala-tumsĕn degwata los degwata. Su rĕk natöĕ jaĕ nyĕvewen rĕ, gaĕ kesuu diiĕsĕn ggovek ya genedo mala-tumsĕn vorot.

²⁵Log sa nanĕr vu ham yönon nabĕ: Buk ti vonĕin berup, balam-diiĕsĕn degenĕo Anutu Nalu aye, lob buk saga verup ggovek ya. Lob alam sĕn degenĕo aye lo, rĕk demedo malaj-tumsĕn. ²⁶Mala-tumsĕn degwa negĕp vu Ama yö timu, lom vo niwĕĕk vu Nalu gemala-tumsĕn degwa negĕp vu yi ving. ²⁷Mehönon Nalu yi, om sĕn Ama ggooin yi raĕ in bĕ genĕo mehönon hir ĕaĕek. ²⁸Ham su gwelĕk in ĕaĕek sĕnĕ. Gaĕ buk vonĕin berup, lob alam-diiĕsĕn pin sĕn deneggĕp bedub lo, rĕk degenĕo aye medekedi jaĕ medenam. ²⁹Alam sĕn denevonĕ nĕaa nivesa lo, rĕk

dekedi jaḵ medemedo malaj-tumsën. Galam sën denevonḡ nḡaa nipaya lo, rëḵ dekedi jaḵ nah medenatōḵ jaḵ hir nipaya nyëvewen.

Nḡaa Nebë Sënë Tateḵin Yesu Degwa Rëḵ Su Devonḡ Ving Rë

³⁰Sa su yoh vu bë ḡevonḡ nḡaa ti noh vu senḡo kwaḡ rë. Gaḵ sa nesepa loḵ ḡaḡek sën sa nehanḡo vu Amaḡ lo menesesor alam hir ḡaḡek raḵ. Lob sa ḡaḡek neya niröp in sa su kwaḡ nevo bë sepa doḵ nḡo kwaḡ rë, gaḵ sa nesepa loḵ yi sën vonḡ sa meseyam lo kwa.

³¹Bë senḡo tateḵin sa degwa og su yoh vu rë. ³²Rëḵ mehö ngwë nedo metateḵin sa degwa, lob seraḵ ni bë netateḵin yoh vu.

³³Wirek ham vonḡ alam deya vu Mehö-neripek-alam Jon in bë degenḡo yi ḡaḡek, lob tateḵin ḡaḡek anon vu sir ggovek ya. ³⁴Rëḵ mu sa su nesero mehöti in bë doḵ vu sa metateḵin sa degwa rë. Gaḵ sa nanër sënë in bë ham gwërin ham bAnutu geḵo ham nom. ³⁵Mehö-neripek-alam Jon nebë ranḡah sën nejëh raḵ nyëḡ lo, om ham kwamin vesa dus teka in ranḡah saga.

³⁶Yönon, Jon tateḵin sa degwa vu ham, rëḵ mu nḡaa böp sën sa nehevong lo tateḵin sa degwa rot bekesuu Jon yi ḡaḡek. Sa nehevong huk pin sën Amaḡ vo vu sa in bë sa ḡevonḡ begovek na lo. Lob huk pin sën sa nehevong lo netato vu mehönon in bë deḡaḵ ni nabë Amaḡ vonḡ sa beseyam. ³⁷Lob Amaḡ sën vonḡ sa beseyam lo, yi yö nër sa degwa ranḡah. Ham su nenḡo aye rë, geham su malamin neraḵ yi rë. ³⁸Geyi ḡaḡek sënë su negḡep loḵ ham ayomin rë. In ham su vonḡ ving mehö sën Anutu vonḡ yi yam lo rë. ³⁹Ham nesero ḡaḡek loḵ Anutu-yi-ḡapiya, in ham kwamin nevo bë mala-tumsën degwa loḵ negḡep beham rëḵ natōḵ jaḵ bemedo malamin-tumsën degwata. Rëḵ ḡapiya saga sën tateḵin sa degwa. ⁴⁰Rëḵ ham nimin lël geham su neyam vu sa in bë ham medo malamin-tumsën rë.

⁴¹Sa su yam in bë alam degeḵo sarëḡ jaḵ rë! ⁴²Rëḵ seraḵ ham nimin bë ham su ahëmin ving Anutu negḡep ham ayomin rë. ⁴³Seyam raḵ Amaḡ niwëëḵ, rëḵ ham su ḵo sa raḵ rë. Bë mehöti nam jaḵ yö yi niwëëḵ, og ham rëḵ gweḵo yi jaḵ. ⁴⁴Ham ahëmin neving bë mehönon degeḵo ham arëmin jaḵ, rëḵ ham su nevonḡin bë Anutu timu geḵo ham arëmin jaḵ rë, om ham rëḵ gwevonḡ geving yi nabë va? ⁴⁵Ham su kwamin bo nabë serëḵ ḡevonḡ ḡaḡek vu ham vu Amaḡ. Gaḵ mehö sën mëm rëḵ ḡevonḡ ḡaḡek vu ham lo, og Moses. Yi sën ham kuung bë rëḵ doḵ vu ham lo! ⁴⁶Bë ham gwevonḡ geving Moses yi ḡaḡek, og rëḵ ham gwevonḡ geving sa ḡaḡek geving. In kevu ḡaḡek raḵ sa. ⁴⁷Gaḵ bë ham su gwevonḡ geving nḡaa sën Moses kevu lo rë, og ham rëḵ gwevonḡ geving sa ḡaḡek nabë va?"

Yesu Vet Alam 5,000

(Mt 14:13-21; Mk 6:30-34; Lk 9:10-17)

6 ¹ḡaḡek sënë maya, log buk ti lob Yesu ya nḡaggee böp Galilea nenga vahi-sën denenër arë ngwë nebë Nḡaggee-böp Tiberias* lo.

²Lob alam yu böpata delë ngaa böp sën vonğ vu alam niraksën lo, lob denetamuin yi. ³Lob Yesu rağ meya ķedu beya nedo ving yi hur maluh lo, ⁴log alam Yuda hir Buk-ggöksën-yi* dus rağ. ⁵Loğ Yesu mala neğo loğ nyëğ, lob lë bë alam yu böpata verup deneyam vu yi, lob loğ tepëğ vu Pilip bë, “Hil rëğ bağo nos vu tena balam sënë dega?” Nër nebë sënë meseggi Pilip, ⁶gak yö rağ ngaa sën bë gevong lo ni ggovek ya.

⁷Loğ Pilip nër yah vu yi bë, “Bë hil bağo nos jağ monë K200, og sakağ su rëğ noh vu sir pin bedega teka teka rë!” ⁸Rëğ yi hur maluh ngwë Andreas, sën Simon Pita ari lo, nër vu yi bë, ⁹“Hurmahen ti ķo brët nemadvahi gegël luu menedo sënë. Rëğ mu sakağ su yoh vu alam yu böpata sënë rë!” ¹⁰Lom Yesu nër bë, “Ham nanër vu sir nabë degeto demedo.” Lob pahup ngahiseķë taya menedo, lom to denedo rağ, lob sir maluh 5,000.

¹¹Log Yesu ķo nos rağ bejom rağ in los kwa vesa ya vu Anutu, log vo ggelek sir. Log vonğ ğël luu lo ving nebë saga. Vo vu sir medejom ggelek sir yoh vu kwaj. ¹²Degga ggovek meyoh vu sir, log Yesu nër vu yi hur maluh bë, “Ham ngupin nos vahi sën nahën nedoga. In hil su basap na meris.” ¹³Lob desupin bedevasu loğ sap nemadluho-bevidek-luu, yiğ degga brët nemadvahi sën meyoh vu sir gevewen nedo.

¹⁴Alam delë ngaa böp sën vonğ-ë, lob denër bë, “Yönon rot, mehönenër-ğagek-rangahsën sën denenër bë rëğ nam dob lo yiğ sënë.” ¹⁵Lob Yesu rağ ni bë vonğin denajom yi ahon bedeketung yi natu hir mehö-los-bengö, lom yö ti tah yi meyah los ķedu.

Yesu Vare Neya Rağ Ngaggee Vavunë

(Mt 14:22-33; Mk 6:45-52)

¹⁶Log sehuksën lob Yesu yi hur maluh deluğ medeya ngaggee nenga ¹⁷bederağ ya yağ in bë denah Kapernaum. Lob buk loğ in sir geYesu yö nahën nedo ķedu, ¹⁸log sang yam niwëek bengaggee tëë böp. ¹⁹Log detee yağ meto deya ngaggee vuheng rot, (yoh vu 5 ma 6 kilomita), lom delë Yesu rağ nare ngaggee vavunë meverup dus vu yağ, lob deggöneng rot. ²⁰Rëğ Yesu nër ya vu sir bë, “Yiğ sa sën verup agi, om ham su göneng!” ²¹Lob devongin bë degeķo yi jağ na yağ rëğ pevis metöğ ya ngaggee nenga sën bë dena lo.

Alam Desero Yesu

²²Log heng to lob alam yö nahën denedo ngaggee nenga vahi, gederak ni bë su yağ ngahi nedo veseveng rë. Gağ yiğ timu nedo, geYesu su rağ ya yağ sënë ving yi hur maluh rë gema. Gağ yi hur maluh meris yö derak ya yağ saga medeya. ²³Rëğ yağ la vu nyëğ böp Tiberias* deverup monbuk anon medenedo roneknë vu nyëğ sën Yesu jom rağ nos gedegga lo. ²⁴Lom delë bë Yesu losho yi hur maluh su denedo rë, lom derak ya yağ saga beya desero Yesu vu Kapernaum.

Yesu Yö Nër Yi Bë Nos Mala-tumsën-yi

²⁵Desero yi meya detōk vu yi ggëp ngaggee nenga vahi, lob delok tepëk vu yi bë, “Tatovaha! Geyoh bë tena megeyam-a?” ²⁶Rëk Yesu nër yah bë, “Sa nanër vu ham yönon rot nabë: Ham su kwamin nevo ngaa böp sën sa hevong lo beham yam nesero sa rë, gaq ham wa nos bahëmin pup, om sën ham yam nesero sa. ²⁷Ham su gwevong huk in nos sën rëk petar agi! Gaq ham gwevong huk in nos sën rëk medo degwata geyoh vu bë gevong beham medo malamin-tumsën lo. Mehönon Nalu rëk bo nos sënë vu ham, in Ama Anutu tato yi ggovek ya bevong yi yam.”

²⁸Lob denër yah vu yi bë, “He gevong nabë va in he gevong Anutu yi huk-a?” ²⁹Rëk Yesu nër yah vu sir bë, “Anutu yi huk nebë sënë: Ham ayomin na timu vu Mehö sën Anutu vong yam lo.” ³⁰Loq denër yah bë, “Rëk gwevong ngaa böp va ti mehe galë loq mëm he rëk gevong geving hong-a? Geyoh vu bë rëk gwevong va? ³¹He kenumin lo degga mana* ggëp nyëg-yumeris wirek, nebë sën dekevu meneggëp loq Anutu-yi-ka-piya lo nebë: Vo nos-yaqek-yi vu sir medegga.”

³²Lom Yesu nër vu sir bë, “Sa nanër vu ham yönon rot nabë: Moses su vo nos-yaqek-yi vu ham rë, gaq mëm Amaq nevonq nos-yaqek-yi soqek vu ham. ³³Nos sën Anutu nevonq lo, og luq yam vu yaqek in bë gevong bemehönon demedo malaj-tumsën.” ³⁴Rëk denër yah vu yi bë, “Om Mehöböp, gebo nos sënë vu he noh vu buk!” ³⁵Rëk Yesu nër bë, “Sengö ti nos-mala-tumsën-yi. Mehöti bë nam vu sa, og su rëk nadiikahë gökin nah rë. Log bë mehöti ayo na timu vu sa, og su rëk ayo bev in bël gökin rë. ³⁶Rëk senër vu ham vorot bë ham nelë sa rëk ham su ayomin neyam timu vu sa rë. ³⁷Mehönon pin sën Amaq vo sir vu sa lo, og rëk denam vu sa. Lob mehöti bë nam vu sa, og sa su rëk juuk yi rë. ³⁸In sa su vu yaqek meyam in bë ngo sepa kwaq rë. Gaq seluq yam in bë gevong noh vu Mehö sën vong sa meseyam lo kwa. ³⁹Lob Mehö sën vong sa meseyam lo kwa nebë sënë bë: Alam sën vong vu sa ggovek lo, saga sa su rëk gevuu sir ti bemala nama rë, gaq sengö rëk nanër bedekedi jaq nah vu Buk-tamusën. ⁴⁰Kë! Amaq kwa nebë sënë bë: Alam pin sën degelë Nalu mayoj na timu vu yi lo, og rëk demedo malaj-tumsën degwata. Gesëk nanër bedekedi jaq nah vu Buk-tamusën.”

⁴¹Log nër bë, “Sengö ti nos sën luq yam vu yaqek!” Nër bë sënë lob alam Yuda devong ayej vu medenër gaqek ngahisekë raq yi. ⁴²Denër bë, “Mehö sënëq maq Yesu sën Yosep nalu yi lo? Behil araq ama lu ata nij. Ma nebë va sën nër bë yi vu yaqek meluq yam-ë?”

⁴³Lom Yesu nër yah vu sir bë, “Ham su nanër gaqek ngahisekë vu ham! ⁴⁴Mehöti su yoh vu bë nam vu sa meris rë. Gaq Amaq sën vong sa meseyam lo, bë geqo mehöti nam, og mehö saga rëk nam vu sa. Lob sëk nanër bekedi jaq nah vu Buk-tamusën. ⁴⁵Alam-denenër-gaqek-rangahsën

dekevu gägek meneggöp loḵ Anutu-yi-ḵapiya nebë: Anutu yö rëḵ tateḵin gägek vu sir pin. Lob alam pin sën denenḡo Amaḡ yi gägek venuh lo, og rëḵ denam vu sa. ⁴⁶Mehöti su lë Amaḡ rë. Mehö timu sën nedo ving Anutu beyam lo, yik mehö timu saga sën lë Ama. ⁴⁷Sa nanër vu ham yönon rot nabë: Bë mehöti ayo nam timu vu sa, og rëḵ medo mala-tumsën degwata los degwata. ⁴⁸Senḡo ti nos-mala-tumsën-yi. ⁴⁹Wirek ham ḵenumin lo degga mana* vu nyëḡ-yumeris medenedo, loḵ dediik. ⁵⁰Gaḵ bë mehöti ga nos sën luḵ yam vu yaḡek agi, og su rëḵ nadiik rë. ⁵¹Nos-mala-tumsën-yi sën luḵ meyam vu yaḡek lo, yik sa. Bë mehöti ga nos sënë, og rëḵ medo mala-tumsën degwata. Nos sën sebo vu yi lo, yik sa reggos. Sëḵ bo vu alam vu dob in demedo malaj-tumsën.”

⁵²Lob alam Yuda yö yah denër vu sir bë, “Nebë va sën mehö sënë bo yi reggos mehil aḡa-ë?”

⁵³Loḵ Yesu nër vu sir bë, “Sa nanër vu ham yönon rot nabë: Nabë ham su gwa Mehönon Nalu reggos los nanum yi ḵök rë, og ham su rëḵ medo malamin-tumsën rë. ⁵⁴Alam sën dega sa reggos los denanum sa ḵök lo, og rëḵ demedo malaj-tumsën degwata los degwata, om sëḵ nanër bedekedi jak nah vu Buk-tamusën. ⁵⁵In sa reggos saga og nos soḡek, gesa ḵök saga sën tu bël soḡek. ⁵⁶Mehöti bë ga sa reggos los nanum sa ḵök, og rëḵ medo doḵ sa, gesa medo doḵ yi. ⁵⁷Amaḡ sën mala-tumsën degwa lo vong sa beseyam, lob sa nado malaḡ-tumsën raḵ Amaḡ yi niwëëk. Nebë saga, om mehöti bë ga sa, og rëḵ medo mala-tumsën jaḵ sa niḡ wëëk. ⁵⁸Nos sagi sën luḵ vu yaḡek meyam. Su nebë nos sën ham ḵenumin lo degga loḵ dediik lo rë. Gaḵ mehöti bë ga nos sënë, og rëḵ medo mala-tumsën degwata los degwata.” ⁵⁹Yesu nër gägek sënë vu sir loḵ dub-supinsën-yi vu Kapernaum.

Gägek Mala-tumsën Degwa Yesu

⁶⁰Lob yi hur maluh ngahiseḵë denḡo gägek sënë, lom denër bë, “Gägek sënë su yoh vu rë! Re yoh vu bë rëḵ jaḵ degwa ni?” ⁶¹Rëḵ Yesu raḵ ni bë yi hur maluh denër gägek ngahiseḵë raḵ gägek sënë, lom nër vu sir bë, “Gägek sënë vong beham ahëmin sengën-a? ⁶²Om nabë ham gwelë Mehönon Nalu jaḵ menah nyëḡ sën nedo wirek meyam lo, og ham rëḵ nanër nabë va? ⁶³Anon Vabuung yö ti nevonḡ bemehönon denedo malaj-tumsën. Hil navid su yoh vu bë doḵ vu hil rë, gaḵ gägek sën senër vu ham gwëbeng agi, og yoh vu bë doḵ vu ham anomin begevong beham medo malamin-tumsën. ⁶⁴Rëḵ ham la su devong ving rë.” Alam sën su devong ving rë lo, og Yesu yö raḵ nij muḡin. Geraḵ mehö sën rëḵ nanër yi rangah vu alam-begö-yi lo ni ving. ⁶⁵Lob nër ggökin bë, “Ham la su devong ving sa gägek rë, om yik raḵ degwa saga sën senër vu ham nebë: Bë Amaḡ su geḵo mehöti nam rë, og su yoh vu bë yö rëḵ nam vu sa rë.”

⁶⁶Denḡo Yesu yi gägek saga, lob yi hur maluh vahi devuu yi gedeyah medeya, gesu deneya ving yi ggökin rë. ⁶⁷Lom Yesu loḵ tepëḵ vu sir

nemadluho-bevidek-luu bë, “Maḵ ham rëḵ kwehe ham in sa nabë saga geving mena?”

⁶⁸Loḵ Simon Pita nër yah vu yi bë, “Mehöböp, rëḵ he na vu re? Ma. Hong timu ḡaḡek mala-tumsën degwa hong! ⁶⁹Behe ayomin yök timu vu hong gḡovek ya, behe raḵ nim bë Anutu yi Mehö Vabuung hong!”

⁷⁰Lob Yesu nër ḡaḡek yah vu sir bë, “Sehooiin ham nemadluho-bevidek-luu raḵ, rëḵ ham tiḵ memö!” ⁷¹Nër nebë saga raḵ Yudas sën Simon Iskariot nalu. Hur maluh nemadluho-bevidek-luu hir ti yi sën rëḵ nanër Yesu rangah medengis yi nadiiḵ lo.

Yesu Ari Lo Su Devong Ving Yi Rë

7 ¹Sënë gḡovek log Yesu tah yi meyah nedo distrik Galilea. Gesu ya neḵo loḵ distrik Yudea rë, in alam Yuda denevonḡin bë dengis yi menadiiḵ. ²Lob alam Yuda hir buk vabuung ngwë sën denenër bë Buk-vabuung-numeng-yi lo dus raḵ, (in wireḵ ḵenuj lo delev numeng mahen mahen medeggëp loḵ vu nyëḡ-yumeris, om sën denetahu bedenesepa loḵ yoh vu ta). ³Lob ari lo denër vu yi bë, “Gwevuu nyëḡ sënë geḡena Yudea in hong hur maluh degelë hong huk sën ḡenevonḡ lo. ⁴Bë mehöti kwa bo nabë gevonḡ bengö jaḵ, og su nevun yi huk meneggëp vunsën rë. ḡenevonḡ nḡaa nebë sënë, om ḡena ḡetato hong vu mehönon pin medegelë hong.” ⁵Ari lo sën su denevonḡ ving yi bë Anutu nalu rë, om sën denër nebë sënë. ⁶Lob Yesu nër yah vu sir bë, “Sa buk yö nahën! Gaḵ buk pin sënëḵ ham ngo ham buk. ⁷Alam sën denesepa loḵ aggata dob yi lo su deyoh vu bë degelë ham paya rë. Gaḵ denelë sa paya in sa nanër hir nḡaa nipaya sën denevonḡ lo rangah. ⁸Ham ngo na gwelë buk vabuung saga! Gaḵ saḵ su rëḵ na doḵ buk vabuung sënë rë in sa buk yö nahën.” ⁹Nër bë sënë vu sir genedo Galilea.

Yesu Ya Melë Buk-vabuung-numeng-yi

¹⁰Loḵ ari lo demuḡin meya denelë buk vabuung geyö ti rëḵ tamuin sir meraḵ meya. Su ya rangah rë, gaḵ vun yi meya. ¹¹Rëḵ alam Yuda desero yi loḵ buk vabuung saga bedenër bë, “Mehö sënë lo nedo tena?” ¹²Lob alam depatereng medenër ḡaḡek nḡahiseḵë raḵ yi. Vahi denenër bë, “Yi mehö nivesa!” Gevahi denenër bë, “Ma! Nekuungin alam!” ¹³Rëḵ deneggöneng in hir ggev, om sir ti su nër ḡaḡek raḵ yi ya rangah rë.

¹⁴Denelë buk vabuung saga beyi buk vahi gḡovek ya meya verup vuheng atov, lom Yesu ya verup meluḵ ya dub-vabuung-böp ḵatum ayo metateḵin ḡaḡek vu alam. ¹⁵Lom alam Yuda deranga nemaj gedenër bë, “Maḵ re rëḵ tahu mehö sënë loḵ ḡaḡek sënë om sën nenër-ë? Mehöti su tateḵin vu yi rë!” ¹⁶Rëḵ Yesu nër yah bë, “ḡaḡek sën senër vu ham lo, saga su senḡo ti sa nḡaa rë. Gaḵ Anutu sën nevong sa meseyam lo yi nḡaa. ¹⁷Genabë mehöti ahë geving nabë gevonḡ Anutu yi ḡaḡek banon

jaḵ, og rēḵ jaḵ ḡāḡek sēn sa nanēr agi degwa ni nabē neyam vu Anutu, ma, senḡo nanēr yoh vu kwaḡ. ¹⁸Mehōti bē nanēr ḡāḡek noh vu yō kwa, og sagaḵ nevonḡin bē yō ḡeḡo arē jaḵ mu. Gaḵ mehōti bē ḡeḡo mehō sēn vonḡ yi meyam lo arē jaḵ, og mehō saga rēḵ nanēr ḡāḡek los anon gesu ḡekuung jaḵ rē. ¹⁹Wirek Moses vonḡ horek vu ham, rēḵ ham ti su nesepa loḵ yi horek saga rē. Ma ham bē ngis sa nadiiḵ in degwa va?” ²⁰Rēḵ alam saga denēr yah vu bē, “Memō nipaya ti negwanḡ ya ayom! Re bē ngis honḡ nadiiḵ-a?” ²¹Rēḵ Yesu nēr yah bē, “Sa hevongḡ nḡaa bōp ti lob ham pin kwamin ya nḡahi. ²²Moses vo ḡāḡek vu ham bē ham gwerah* navimin. Yōnon, rēḵ mu ḡāḡek sēnē su verup nyēdahis vu Moses rē, ḡaḵ yō verup wirek vu ham dobahē lo. Rēḵ ham nerah* nalumin navij loḵ Buk-sewahsēn-yi*. ²³Ham nerah* hurmahen navij loḵ Buk-sewahsēn-yi* in bē ham su kweyēh Moses yi horek. Loḵ nebē va sēn ham ahēmin sengēn vu sa in sēn sa hevongḡ bemehōti nivesa raḵ los dahis loḵ Buk-sewahsēn-yi*-ē? ²⁴Ham su nanēr ḡāḡek jeggin jeggin jaḵ alam, ḡaḵ ham jaḵ degwa ni meseggi rē loḵ mēm ham nanēr sir nirōp.”

Denēr Bē Maḵ Mehō Sēnēḵ Yi Mehō Sēn Anutu Ggooin Raḵ In Bē ḡeḡo Hil Nah

²⁵Log alam Yerusalem la denēr kwaj luu luu bē, “Maḵ yiḵ mehō sēn denesero yi in bē dengis yi menadiiḵ lo saga? ²⁶Ham lē! Nare ranḡah menenēr ḡāḡek rēḵ su denenēr ḡāḡek ti raḵ yi rē! In maḵ alam ggev deraḵ ni bē yi Kerisi* yōnon ma va? ²⁷Rēḵ mu hil araḵ mehō sēnē yi nyēḡ ni, ḡaḵ bē Kerisi* berup, og hil su rēḵ ajaḵ yi nyēḡ ni rē!”

²⁸Lob Yesu nedo dub-vabuung-bōp ḵatum ayo metateḵin ḡāḡek vu alam, genēr ranḡah bē, “Ham raḵ sa niḡ, beham raḵ sa nyēḡ ni! Rēḵ sa su yam yoh vu senḡo kwaḡ rē. Gaḵ mehō sēn vonḡ sa meseyam lo, og ḡāḡek anon pin degwa yi, rēḵ ham su raḵ ni rē. ²⁹Gaḵ saḵ seraḵ ni. In sa nado ving yi bevongḡ sa meseyam.”

³⁰Nebē saga lob sir bē denaduu yi na ḵarabus, rēḵ su dejom yi ahon rē in yi buk yō nahēn. ³¹Alam nḡahiseḡē ayoj ya timu vu yi medenēr bē, “Mesia sēn bē rēḵ nam lo maḵ yiḵ yi sēnē! Gaḵ mehō ngwē su yoh vu bē rēḵ berup megevongḡ nḡaa bōp bōp kesuu nḡaa sēn mehō agi nevonḡ-ē rē.”

Devongḡ Ahēvavu Deya In Bē Denaduu Yesu

³²Alam Parisai* denḡo alam denenēr ḡāḡek aggagga nebē sēnē raḵ Yesu, lom losho alam-deneḡo-seriveng hir ggev lo devongḡ ahēvavu la deya in bē denaduu na ḵarabus. ³³Lob Yesu nēr bē, “Yiḵ sa medo buk dus teka geving ham, log sēḵ nah mena vu yi sēn vonḡ sa meseyam lo. ³⁴Ham rēḵ sero sa, rēḵ ham su rēḵ natōḵ jaḵ sa rē. Lob ham su yoh vu bē na nyēḡ sēn sena medo lo rē.”

³⁵Lob alam Yuda yö denër vu sir bë, “Rëk na tena gehil su ayoh vu bë rëk natök vu yi rë? Maḵ rëk na vu hil alam vu alam Grik hir nyëg betahu alam Grik-a? ³⁶Om sën nër bë, ‘Ham rëk sero sa, rëk ham su rëk natök vu sa rë’—ë? Log nër ving bë, ‘Ham su yoh vu bë rëk na nyëg sën sena medo lo rë’. Ma maḵ gägek sënë degwa nebë va?”

Bël Mala-tumsën-yi

³⁷Dus raḵ bë Buk-vabuung saga yi buk govek na, lob yi buk böpata sën deneseggi hus lo verup, lob Yesu kedi nare getahi bë, “Bë mehöti ayo bev in bël, og nam nanum vu sa! ³⁸Saga yoh vu sën dekevu meneggëp loḵ Anutu-yi-ḵapiya lo nebë: Bël-mala-tumsën-yi rëk benguv doḵ mehöti sën ayo nam timu vu sa lo ayo rot megeto mena.” ³⁹Nër raḵ Anon Vabuung sën bë rëk bo vu alam sën ayoy na timu vu yi lo. In vu buk saga Anon Vabuung su yam rë, in Anutu nahën gesu ḵo Yesu raḵ yah vu yi rë.

Alam Denesap Sir Raḵ Mesia Ggökin

⁴⁰Alam la denḡo gägek saga, lob denër bë, “Maḵ mehö sënë, yi Mehö-nenër-gägek-rangahsën ti sën hil nehegin-ë lo yönon.” ⁴¹Gesir vahi denenër ngwë nebë, “Yi Mehö sën Anutu ggooin raḵ in bë geḵo hil nah lo.” Loḵ vahi denenër bë, “Mu maḵ Kerisi* su rëk berup gëp Galilea rë! ⁴²In dekevu gägek raḵ Kerisi* meneggëp loḵ Anutu-yi-ḵapiya bë Davit* yi mewis, om yö rëk berup gëp nyëg Betlehem sën Davit yi nyëg lo.” ⁴³Nebë saga lob alam devasuh sir ya yu luu in Yesu. ⁴⁴Vahi bë degeḵo yi na ḵarabus, rëk ti su jom yi ahon rë.

Alam Yuda Hir Ggev Su Devonḡ Ving Yesu Rë

⁴⁵Nebë saga lob ahëvavu deyah medeya vu alam-deneḵo-seriveng hir ggev losho alam Parisai* ggökin. Lob alam Parisai* deloḵ tepëḵ vu sir bë, “Ham su ḵo yi yam rë in va?” ⁴⁶Rëk ahëvavu denër yah bë, “Mehöti su nenër gägek nebë sën mehö agi nenër-ë wirek rë!” ⁴⁷Loḵ alam Parisai* denër yah vu sir nebë, “Kuungin ham ving-a? ⁴⁸Maḵ ham lë bë he ggev los Parisai* ti ayo ya timu vu yi? Ma! ⁴⁹Rëk alam meris sënë desepa loḵ yi in su deraḵ horek ni rë, om Anutu rëk gevonḡ bemalaj nama.”

⁵⁰Loḵ sir ti sën Nikodemus, sën wirek ya vu Yesu buk lo, nër vu sir bë, ⁵¹“Maḵ hil horek nër bë hil gevonḡ gägek vu mehöti meris mu? Ma! Hil ganḡo yi gägek namuḡin, behil ajaḵ ngaa sën vonḡ lo ni nivesa rë, loḵ mëm.” ⁵²Rëk denër gägek yah vu yi bë, “Maḵ hong Galilea ti ving-a? Bë ḡenatevin Anutu-yi-ḵapiya nivesa, og rëk gejaḵ ni nabë alam-denenër-gägek-rangahsën ti su rëk berup gëp distrik Galilea rë.” ⁵³Log deketëḵin sir medeyah medeya bej.

Avëh Sën Nevonḡ Baggëb

8 ¹[Log Yesu yah meya Ḷedu Ḷele-oliv. ²Log kedi monbuk anon meyah dub-vabuung-böp ḵatum ayo ggökin. Lob alam pin deya vu yi, lom to

nedo getatekin gägek vu sir. ³Lob alam-horek-yi los alam Parisai* delë bë avëh ti vonğ baggëb, lom deko medevarah ya alam pin malaj ⁴gedenër vu Yesu bë, “Tatovaha! Avëh sënë vonğ baggëb lom alam detök vu yi. ⁵Moses vo horek vu hil bë hil tengwa avëh nabë sënë jak gelöng menadiik. Ma hong og rëk genanër nabë va?” ⁶Denër bë saga in bë deseggi yi, bedenatök vu gägek ti berup avi bedegevonğ gägek vu yi. Rëk Yesu dudek bemedo neseröö dob rak nema deggis.

⁷Delok tepëk pangsen rot, lob mëm vër yu rak benër vu sir bë, “Bë ham ti su nevonğ ngaa nipaya rë, og mëm namugin betengwa avëh sënë jak gelöng ti.” ⁸Log dudek yah bemedo neseröö dob ggökin. ⁹Denço nebë sënë, lom sir ti ti to medo deneya dobnë vër vër. Alam ggev to deya mugin, log sir vahi detamu. Devuu Yesu geyö ti nedo gavëh nahën nare lok mala.

¹⁰Lob Yesu vër mala rak benër vu avëh bë, “Avëh, sir tena? Mağ mehöti su vonğin bë ngis hong rë?” ¹¹Rëk bë, “Mehöböp, ma-o!” Lob Yesu nër bë, “Sa ving, sa su hevongin bë ngis hong rë. Om gena, gesu gwevonğ ngaa nipaya gökin nah!”]

Yesu Tu Dob Yi Rangah

¹²Lob Yesu nër vu sir ggökin yah bë, “Sa og setu dob yi rangah. Mehöti bë tamuın sa, og su rëk ketul dok in aggata rë, gak rëk nama. In rangah rëk geli yi mena medo mala-tumsën.” ¹³Nebë saga lob alam Parisai* denër yah vu yi bë, “Ngo genetatekin hong degwa, om hong gägek saga su anon rë.”

¹⁴Lok Yesu nër yah vu sir bë, “Yönon, sengo netatekin sa degwa. Rëk sa gägek saga yönon, in serak nyëg sën sa nado meseyam gesëk nah lo ni. Rëk ham duğin sa nyëg sën sa nado meseyam gesëk nah mena medo lo. ¹⁵Ham ngo nevo nyëvewen lok yah vu mehönon yoh vu ham alam-dob-yi ngo kwamin, rëk sa, og sa su navo nyëvewen lok yah vu mehöti rë. ¹⁶Gak nabë sa gevonğ nyëvewen vu mehöti, og sëk gevonğ noh vu, in su sengo ti rë. Gak Mehö sën vonğ sa meseyam lo nelok vu sa, om sëk gevonğ niröp. ¹⁷Yönon, ham horek ti neggëp nebë sënë: Bë mehö luu denanër gägek gëp ti, og luho hir gägek saga yönon. ¹⁸Log yik sa, og sengo netatekin sa degwa rangah, gAmağ sën vonğ sa meseyam lo netatekin sa degwa rangah ving.”

¹⁹Nër nebë saga lob delok tepëk in bë, “Amam tena?” Lok Yesu nër yah bë, “Ham su rak sa nig rë, geham su rak Amağ ni rë. Bë ham jak sa nig, og ham rëk jak Amağ ni geving.”

²⁰Netatekin gägek sënë vu alam lok dub-vabuung-böp katum ayo, genenër vu sir lok dub ayo ti sën monë ben lo rëk mehöti su jom yi ahon rë, in yi buk yö nahën.

Yesu Nër Bë, “Ham Su Rëk Na Nyëg Sën Sëk Na Lo Rë”

²¹Log Yesu nër yah vu sir ggökin bë, “Sëk na geham rëk sero sa, rëk nama beham nadiik los ham nipaya. Geham su yoh vu bë rëk nök nyëg sën sena-ë rë.”

²²Lob alam Yuda denër bē, “Nēr bē hil su ayoh vu bē rēk ana nyēg sēn na lo rē! Maḡ nēr sēnē in bē yō rēk ngis yi menadiik-a?” ²³Loḡ nēr yah vu sir bē, “Ham vu dob sēnē, gesa vu vavunē. Om ham nesepa loḡ aggata-dob-yi, gaḡ saḡ su nesepa loḡ aggata-dob-yi rē. ²⁴Om sēn senēr vu ham ggovek bē ham rēk nadiik los ham nipaya. Bē ham su gwevonḡ geving nabē sa Mehō sēnē lo rē, og ham ngāa nipaya rēk gēp vu ham, beham nadiik los.”

²⁵Lom deloḡ tepēk yah vu yi bē, “Hong re?” Loḡ Yesu tateḡin yah vu sir bē, “Yiḡ sa Mehō lo sēnē, nebē sēn sa nanēr vu ham wirek wirek lo. ²⁶Sa ḡaḡek ngahiseḡē nahēn neggēp besa bē nanēr jaḡ ham beseggi ham. Rēk Mehō sēn vonḡ sa meseyam lo yi Mehō ḡaḡek anon degwa, om ḡaḡek pin sēn sa nehangō vu yi lo, yiḡ sēn sa nanēr vu alam pin vu dob.” ²⁷Nenēr Ama Anutu vu sir rēk su derak ni rē.

²⁸Log Yesu nēr vu sir ggōkin bē, “Nahub rēk ham ngis Mehōnon Nalu jaḡ ḡeḡeḡo*, lob mēm ham rēk jaḡ ni doḡ buk saga nabē yiḡ sa Mehō lo sēnē. Lob ham rēk jaḡ ni nabē sa su nehevonḡ ngāa ti yoh vu senḡo kwag rē. Gaḡ sa nanēr ḡaḡek yoh vu sēn Amaḡ tato vu sa lo. Log Mehō sēn vonḡ sa meseyam lo neloḡ vu sa. ²⁹Su nevuū sa besenḡo ti nado rē. In sa nehevonḡ ngāa sēn ahē neving lo yoh vu buk pin.”

³⁰Nēr nebē sēnē lob alam ngahiseḡē ayoj ya timu vu yi.

Yesu Nēr Bē ḡaḡek Anon Rēk Gevonḡ Behil Medo Malad-Tumsēn

³¹Lob Yesu nēr vu alam Yuda sēn ayoj neya timu vu yi ggovek lo bē, “Bē ham medo doḡ sa ḡaḡek, og ham rēk natu sa alam yōnon, ³²beham rēk jaḡ ḡaḡek anon ni, lob ḡaḡek anon saga rēk geḡo ham vēr.”

³³Loḡ denēr yah vu yi bē, “Abraham yi mewis he, om he su nado loḡ mehō ngwē nema benehevonḡ huk ḡarabus vu yi rē! Rēk nebē va sēn genēr bē hong ḡaḡek rēk geḡo he vēr-ē?”

³⁴Loḡ mēm Yesu tateḡin yi ḡaḡek vu sir bē, “Sa nanēr vu ham yōnon rot nabē: Alam pin sēn denevonḡ ngāa nipaya lo, og denedo loḡ ngāa nipaya, bengāa nipaya neḡin sir. ³⁵Alam sēn denedo loḡ mehō ngwē nema menēḡin sir lo, og su rēk demedo degwata geving yi rē. Gaḡ yi yō nalu og mēm rēk medo doḡ yi begganḡ degwata geving yi. ³⁶Om Nalu bē geḡo ham vēr in ngāa nipaya, og rēk geḡo ham vēr yōnon, beham medo nivesa anon. ³⁷Seraḡ ni bē Abraham yi mewis ham! Rēk sa ḡaḡek su nedo loḡ ham ayomin rē, om sēn ham bē ngis sa mesa nadiik. ³⁸Sa nanēr ḡaḡek raḡ ngāa sēn Amaḡ tato vu sa ggovek lo, rēk ham nesepa loḡ ngāa sēn ham amamin netato vu ham lo!”

Yesu Nēr Alam Yuda Bē Satan Nalu Sir

³⁹Lom denēr yah bē, “He degwa vu Abraham!” Rēk Yesu nēr vu sir bē, “Bē ham degwa vu Abraham yōnon, og ham rēk gwevonḡ ngāa nabē

sën Abraham nevonḡ lo. ⁴⁰Senër ḡḡek anon pin sën sa hanḡo vu Anutu lo vu ham, lom ham bë ngis sa mesa nadiik, rëk Abraham su vonḡ nebë sënë rë. ⁴¹Gaḡ ham ngo nesepa loḡ amamin vaha!” Loḡ denër yah bë, “He atamin su deḡo he duum rë! He amamin Anutu timu.”

⁴²Rëk Yesu nër yah bë, “Bë ham amamin Anutu yönon, og rëk ham ahëmin geving sa, in sa nado ving Anutu besën seyam. Sa su yam yoh vu senḡo kwaḡ rë, gaḡ Anutu vonḡ sa meseyam. ⁴³Ma nebë va sën ham su raḡ sa ḡḡek degwa ni rë-ë? Sënë degwa nebë ham ayomin nilëlin sa ḡḡek. ⁴⁴Ham amamin Satan genalu ham, om ham nimin wëëk pangësën bë ham sepa doḡ amamin kwa. Vu muḡinsën yi mehö begö degwa menesis alam medenediik. Rot begwëbeng. Gesu nesepa loḡ ḡḡek anon rë, in ḡḡek anon su negḡëp vu yi rë. Bë nanër ḡḡek ti, og rëk nanër ḡḡek kuungsën, in yö yi nḡaa nebë saga. Yi mehö ḡḡek kuungsën, lob ḡḡek kuungsën ala los degwa yi. ⁴⁵Gaḡ saḡ nanër ḡḡek anon mu, om sën ham su nevonḡ ving sa rë. ⁴⁶Ham ti tena yoh vu bë rëk natöḡ vu nḡaa nipaya ti gegëp vu sa? Ma! Sa nanër ḡḡek anon mu, rëk nebë va sën ham su nevonḡ ving rë-ë? ⁴⁷Anutu nalu lo, og denebë nengaj vu Anutu yi ḡḡek. Gaḡ su Anutu nalu ham rë, om sën ham su nebë nengamin vu yi ḡḡek rë.”

ḡḡek Raḡ Yesu Lu Abraham

⁴⁸Lob alam Yuda denër yah vu yi bë, “He raḡ nim bë hong Samaria* ti, rëk memö nipaya ti gwang ya ayom. Sagaḡ yönon!” ⁴⁹Rëk Yesu nër yah bë, “Su memö nipaya gwang yam sayoḡ rë. Gaḡ sa nehaḡo Amaḡ raḡ, rëk ham nedahun sa. ⁵⁰Sa su nehevongin bë ḡaḡo arëḡ jaḡ rë. Gaḡ Mehöti nedo beyö rëk kwa bo meseggi sa ḡḡek beḡeḡo sarëḡ jaḡ. ⁵¹Sa nanër vu ham yönon rot nabë: Bë mehöti sepa doḡ sa ḡḡek, og su rëk mala nama na veröḡ yi rë.”

⁵²Lob alam Yuda denër bë, “Gwëbeng he raḡ ni ggovek ya bë memö nipaya ti gwang ya ayom meneloḡ vu hong. Abraham diik ggovek, galam-denenër-ḡḡek-rangahsën dediik bemaya, loḡ ḡenër bë, ‘Bë mehöti sepa doḡ sa ḡḡek, og su rëk mala nama na veröḡ yi rë.’ ⁵³In ḡekuung bë kwesuu hil dobahë Abraham sën diik wirek lo? ḡekwesuu alam-denenër-ḡḡek-rangahsën sën dediik wirek lo ving-a? Log bë gweḡo hong jaḡ meḡenatu re?”

⁵⁴Lob Yesu nër yah bë, “Bë senḡo ḡaḡo arëḡ jaḡ, og serëḡ natu nḡaa meris. Rëk Amaḡ neḡo sarëḡ raḡ, Mehö sën ham nër bë ham amamin yi lo. ⁵⁵Rëk ma geham su raḡ ni rë. Gaḡ sa, og seraḡ ni. Bë sa nanër nabë sa duḡin yi, og rëk sa mehö ḡḡek kuungsën nabë ham. Rëk seraḡ ni ggovek ya besa nesepa loḡ yi ḡḡek nivesa rot. ⁵⁶Ham dobahë Abraham sën kwa vesa anon rot in bë gelë sa huk sënë, lob lë ggovek ya, lob ayo nivesa rot.”

⁵⁷Lob alam Yuda denër bë, “Su hong ta mehödahis luu menemadluho rë geyö nahën, log maḡ gelë Abraham-a?” ⁵⁸Rëk Yesu nër yah vu sir

bë, “Sa nanër vu ham yönon rot nabë: Vu muğinsën gAbraham su nedo rë, vu buk saga sa nado.” ⁵⁹Denğo ġağek saga lom deko ġelönğ rağ in bë detengwa yi menadiik, rëğ Yesu vun yi loğ alam ġğëp dub ayo, beto meyah dobnë.

Ġağek Rağ Mehö Mala Ķenod

9 ¹Yesu tetuu aggata meya, loğ töğ rağ mehö mala Ķenod ti. Yiğ yö mala Ķenod loğ buk sën ata ko yi lo. ²Lob Yesu yi hur maluh deloğ tepëğ in yi bë, “Tatovaha! Re vonğ nğaa nipaya lom sën ata ko yi to los mala Ķenod-a? Degwa negğëp vu mehö sënë yö yi nğaa nipaya, ma vu ama lu ata hir nğaa nipaya?”

³Lob Yesu nër yah vu sir bë, “Degwa su negğëp vu mehö sënë yi nğaa nipaya ma, vu ama lu ata hir nğaa nipaya rë! Gağ nğaa sënë yö rağ yi in bë Anutu yi niwëëk natök nam ranğah. ⁴Gwëbeng hes yö nahën netum, gehil ġevonğ Mehö sën vonğ sa meseyam lo yi huk. In rëğ buk doğ in hil, lob mehöti su yoh vu bë rëğ gevonğ huk rë. ⁵Buk sën sa nado dob ağı, og setu dob sënë yi Ranğah.”

⁶Yesu nër nebë sënë log pesuv nyë kos loğ dob, log sarömin los, gejegwi loğ mehö mala Ķenod mala ġahis, ⁷log nër vu yi bë, “Ġena ġejipek duğ nğaggee Siloam!” (Arë sënë degwa nebë ‘Vonğ ya’). Lom ya meripek luğ, lob mala tum, log yom.

⁸Lob yi alam begganğnë ving alam sën denelë yi wirek loğ buk sën neketağ monë lu nğaa vu alam lo delë medeloğ tepëğ bë, “Mağ yiğ mehö sën medo neketağ alam in monë lu nğaa wirek lo sënë?” ⁹Lom la deyoğek bë, “Ēë-ë! Yiğ mehö lo sënë!” Log la denenër bë, “Oo sagağ mehö ngwë, rëğ ni nebë mehö saga!” Rëğ mehö sënë yi yö nër rağ avi bë, “Yiğ sa lo sënë!”

¹⁰Lom deloğ tepëğ yah vu yi bë, “Rëğ malam nivesa rağ nebë va?”

¹¹Loğ nër yah bë, “Mehö sën denenër arë nebë Yesu lo sarömin dob ving nyë kos gejegwi loğ sa malağ, log nër vu sa bë, ‘Ġena ġejipek duğ nğaggee Siloam!’ Lom seya meripek luğ, lob sa malağ nivesa rağ besa halë nyëğ.” ¹²Lob denër vu yi bë, “Mehö saga nedo tena?” Rëğ nër yah bë, “Sa duğin!”

¹³Lob deko mehö sën mala Ķenod wirek lo, bedeya vu alam Parisai*.

¹⁴In Yesu sarömin dob los nyë kos sënë betateğin mehö sënë mala loğ Buk-sewahsën-yi* ti. ¹⁵Lom mëm Parisai* deloğ tepëğ in mehö saga ġğökin bë, “Malam nivesa rağ nebë va?” Loğ nër yah vu sir bë, “Mehö saga jegwi dob rumengsën loğ sa malağ, log seripek, lob sa malağ tum.”

¹⁶Lob Parisai* la denër bë, “Mehö saga keyëh horek Buk-sewahsën-yi*, om mağ Anutu su vonğ yi yam rë.” Rëğ la denër bë, “Bë mehö nipaya ti, og su yoh vu bë rëğ gevonğ nğaa böp nabë sënë rë!” Lob devasuh sir ya yu luu.

¹⁷Lom denër yah vu mehö mala kenod bë, “Mehö sën vonğ malam nivesa rağ lo, rëğ ğenanër yi nabë va?” Loğ nër yah bë, “Yi mehö-nenër-ğäğek-ranğahsën ti!”

¹⁸Wirek mehö sënë mala kenod, rëğ gwëbeng mala netum, rëğ alam Yuda su devonğ ving sënë rë. ¹⁹Lob detahi mehö mala kenod sënë ama lu ata yam, bedeloğ tepëğ in luho bë, “Mağ melu nalumin sënë sën melu nër bë ata ço yi to los mala kenod lo? Rëğ nebë va sën gwëbeng nelë nyëğ-ë?”

²⁰Lom ama lu ata denër yah bë, “Alu araq ni bë alu nalumin sënë, balu araq ni bë ata ço yi to los mala kenod. ²¹Rëğ alu su araq ni bë mala netum nebë va rë! Galu duğin mehö sën tatekin mala lo. Om ham nğo doğ tepëğ vu yi rë. Yi böp rağ ggovek ya, om yö nanër yi ğäğek!” ²²Ama lu ata deggöneng in alam Yuda lom denër nebë sënë. In alam Yuda hir ggev denër ğäğek venuh bë: Bë mehöti nanër Yesu nabë yi Mesia, og rëğ degetii yi na in dub-supinsën-yi. ²³Yiğ rağ degwa sënë sën ama lu ata denër bë, “Yi böp rağ ggovek ya, om ham nğo doğ tepëğ vu yi.”

²⁴Lob detahi mehö sën mala kenod lo beron ngwë ggökin bedenër vu yi bë, “Ğenanër ğäğek sënë ğëp Anutu mala nabë ğenenër yönon! In he og he rağ ni bë yi mehö nipaya.”

²⁵Lob nër yah vu sir bë, “Mağ yi mehö nipaya ma ma? Sa duğin. Gağ yiğ serağ nğaa timu ni. Wirek sa malağ kenod, rëğ gwëbeng sa malağ netum.”

²⁶Loğ deloğ tepëğ yah bë, “Vonğ nebë va vu hong-a? Tatekin malam nebë va?” ²⁷Rëğ nër yah vu sir bë, “Senër vu ham ggovek, ma ham su nğo rë? Ma nebë va sën ham bë gwengö nah gökin-ë? Mağ ham bë natu yi hur maluh geving-a?”

²⁸Lom deggoo yi medenër bë, “Yiğ yi hur maluh hong saga! Gağ he, og Moses yi hur maluh he! ²⁹He rağ ni ggovek ya bë Anutu vengwëng ving Moses, gağ mağ mehö saga yam vu tena? He duğin yi degwa.”

³⁰Lom mehö sënë nër yah vu sir bë, “Alam-e! Nğaa sënë yö agga ti! Ham su rağ degwa ni rë, rëğ vonğ besa malağ netum! ³¹Hil araq ni bë Anutu su nengö alam nipaya hir ğäğek rë, gağ bë mehöti geğo Anutu arë jağ los sepa doğ yi ğäğek lo, og mëm Anutu rëğ genğo aye. ³²Vu buk muğinsën sën Anutu tunğ yağek los dob lo rot beyam tøk gwëbeng, og su denër bë mehöti ata ço yi to los mala kenod rëğ mehö ngwë tatekin mala rë. ³³Bë Anutu su gevonğ mehö sënë nam rë, og su yoh vu bë rëğ gevonğ nğaa nabë sënë rë.” ³⁴Rëğ denër yah vu yi bë, “Atam avëh nipaya meğo hong los nğaa nipaya, lob gerig los nğaa nipaya, loğ bë getatekin ğäğek vu he?” Denër bë sënë gedetii vu dub ayo meto meyah dobnë.

Yesu Nër Ğäğek Peggirinsën Rağ Alam Malaj Kenod

³⁵Yesu nğo bë deruuk mehö sënë, lob sero menër vu bë, “Ayom neya timu vu Mehönon Nalu, ma ma?” ³⁶Loğ nër yah bë, “O mehö böp,

Mehönon Nalu sënëk re? Ġenanër tato vu sa rë, loḵ mēm sëḵ ayog na timu vu yi.” ³⁷Lom Yesu nër vu yi bē, “Ġelē yi ggovek ya, mehō sënë sën gwëbeng yik nevwengwëng ving hong-è!”

³⁸Lob mehō sënë nër bē, “Mehöböp, sayog neyök timu vu hong!” Log yun lus vu Yesu.

³⁹Lob Yesu nër bē, “Seyam dob sënë in mehönon hir gägek natök ranḡah. Alam malaj ḵenod rëḵ malaj natum, galam sën denekuung bē malaj netum lo, og malaj ḵenod doḵ.” ⁴⁰Lob Parisai* la denedo medenḡo yi gägek sënë, lob deloḵ tepëḵ vu yi bē, “Maḵ he malamin ḵenod ving-a?” ⁴¹Rëḵ Yesu nër yah vu sir bē, “Bē ham malamin ḵenod, og ham nḡaa nipaya su rëḵ gëp vu ham rë. Rëḵ ham nenër bē ham malamin netum, om ham nḡaa nipaya nahën neggëp vu ham!”

Yesu Nër Gägek Peggirinsën Raḵ Tete-sipsip-yi

10 ¹“Sa nanër vu ham yönon rot nabë mehöti sën su neyoh ya sipsip hir tete avi rë genepesöng ggök tete yu meneluḵ ya lo, og yi mehö-hodeḵ-ata los begö-yi. ²Gaḵ mehö sën neyoh ya tete avi lo, og sipsip alaj yi. ³Mehö sën neḡin tete avi lo, og netahinin tete avi in bē sipsip alaj doḵ na geḵo sir. Nelem yi sipsip lo arëj ti ti, geyi sipsip denenḡo aye medeneyam beneḵo sir to deneya dobnë. ⁴Neḵo yi sipsip meto deneya dobnë ggovek, log nemuḡin geyi sipsip lo denetamuin yi, in deneraḵ aye ni. ⁵Su rëḵ desepa mehö ngwë rë. Gaḵ rëḵ debeya in mehö ngwë in su deraḵ ayej ni rë.” ⁶Yesu nër gägek peggirinsën sënë vu sir, rëḵ su deraḵ degwa ni rë.

Yesu Tu Sipsip Alaj

⁷Nebë saga lom Yesu nër yah ggökin bē, “Sa nanër vu ham yönon rot nabë senḡo ti tu sipsip hir tete avi. ⁸Alam pin sën demuḡin meyam denër bē Anutu vonḡ sir yam lo, og sir alam-hodeḵ-ata los begö-yi. Rëḵ sipsip su denḡo ayej rë. ⁹Gaḵ senḡo ti tu tete avi. Bē mehöti nam vu sa in bē doḵ na tete ayo, og rëḵ medo nivesa, lob doḵ na tete ayo gegeto mena mega nos benah genom noh vu buk pin.

¹⁰Mehö-hodeḵ-ata su neyam in nḡaa ngwë rë. Gaḵ neyam in bē godeḵ sipsip gengis sir nadiik megevonḡ rii jaḵ sir. Gaḵ sa, og seyam in bē demedo malaj-tumsën medemedo los kwaj vesa. ¹¹Sipsip alaj nivesa sa. Sipsip alaj nivesa, og nediik in doḵ vu yi sipsip lo. Gaḵ hur sën denebaḡo yi lo, og su neḡin sipsip nivesa rë. ¹²In su sipsip alaj yi soḡek rë, om nelë bē anöo bemën neyam, og nevu sipsip geneveya meneya, ganöo bemën negga sipsip genetii sir ya denepalët loḵ. ¹³In mehö sënë nevonḡ huk in baḡosën mu gesu kwa nevo sipsip lo rë.

¹⁴Gaḵ sa, og sa sipsip alaj nivesa. Sa naraḵ sa sipsip lo nij, gesa sipsip lo deneraḵ sa niḡ, ¹⁵nebë sën Amaḡ raḵ sa niḡ geseraḵ Amaḡ ni. Om sa

nadiik in sedok vu sipsip lo. ¹⁶Log sa sipsip vahi denedo ving, rëk su denedo dob Yudea sënë rë. Om sëk gaço sir saga geving lom degenço sayeg medesepa dok. Lob rëk sipsip pin denatu yu timu, galaj timu. ¹⁷Amag ahë neving sa in sëk nadiik in sir. Sëk nadiik gesëk vesag dok nah gökin. ¹⁸Nabë sa su ngoëkin nabë sa nadiik rë, og mehöti su yoh vu bë rëk ngis sa rë. Gaç sengo yoëkin bë sëk nadiik. Sa nig wëëk yoh vu bë sa nadiik, gesa nig wëëk yoh vu bë sëk vesag dok nah gökin. Gägek sënë rëk anon jak noh vu sën Amag nër vu sa lo.”

¹⁹Alam Yuda denço gägek sënë lob devasuh sir ya yu luu ggökin. ²⁰Balam ngähisekë denenër bë, “Memö nipaya gwanğ ya yi, om sën nenër gägek jeggjin jeggjin. Ma nebë va sën ham nebë nengamin vu yi gägek-ë?” ²¹Gela denenër bë, “Nabë memö nipaya nevonğ yi, og su rëk nanër gägek nabë sënë rë! Bë memö nipaya, og su yoh vu bë gevonğ bemhö mala kenod sënë nivesa jak rë!”

Alam Yuda Desis Begö Raç Avij Vu Yesu

²²Nelok buk-ayöong-yi og kwaj nevo buk sën dejom raç dub-vabuung-böp vu Yerusalem wirek lo bedenegga nos böp neyoh vu ta pin. ²³Nebë saga lob Yesu vare neggök dub nenga-gelusën sën denenër bë Solomon yi yi lo, ²⁴lob alam Yuda ya denare tetup yi, gedelok tepëk vu yi bë, “Rëk medo gwevonğ behe ayomin ketul dok noh vu buk va la? Bë hong Kerisi*, og genenër rangah vu he.”

²⁵Lob Yesu nër yah vu sir bë, “Senër vu ham ggovek ya, rëk ham su nevonğ ving rë. Huk pin sën sa nehevonğ raç Amag niwëëk lo, og saga netato sa rangah. ²⁶Ham su ayomin neyam timu vu sa rë, in su sa sipsip ham rë. ²⁷Sa sipsip lo, og denenço sayeg, gesa narak nij, gedenetamuin sa. ²⁸Gesëk gevonğ bedemedo malaj-tumsën degwata los degwata gesu rëk malaj nama rë. Gemehöti su yoh vu bë rëk geço sir vër in sa nemağ rë. ²⁹Amag vonğ sir vu sa, log Amag niwëëk rot bekesuu nгаа pin, om mehöti su yoh vu bë rëk geço sir vër in nema rë. ³⁰In alu Amag og yik alu timu.”

³¹Lom alam Yuda dejom gelöng raç in bë detengwa yi menadiik. ³²Loç Yesu nër vu sir bë, “Sa tato Amag yi huk nivesa vesa ngähisekë vu ham, rëk ham kwamin nevo sa huk ti tena besën ham bë ngis sa jak gelöng-ë?”

³³Loç alam Yuda denër yah vu yi bë, “He su kwamin vo huk nivesa ti behe bë angis hong jak gelöng rë! Gaç genenër gägek jeggjin jeggjin. Hong mehö dob yi mu, rëk genër hong bë hong Anutu.

³⁴Lom Yesu nër yah vu sir bë, “Maç gägek neggëp loç horek sën Anutu vo vu ham lo bë, ‘Senër ham bë ham anutu’ ma ma? ³⁵Anutu nër alam sën vonğ yi gägek ya vu sir wirek lo bë sir anutu, om hil su ayoh vu bë mehoo Anutu yi gägek sënë rë. ³⁶Rëk ham nër vu Mehö sën Ama ggooin raç bevonğ yam dob lo bë nenër gägek jeggjin jeggjin in nër bë Anutu nalu

yi! ³⁷Nabë sa su nehevong Amağ yi huk rë, og mëm ham su ayomin nam timu vu sa beyiğ ggovek. ³⁸Rëk mu sa nehevong yi huk, om nabë ham su ayomin nam timu vu sa rë, og ham gwelë huk sën sa nehevong-ë lo, lob ham jağ ni nabë Amağ nedo loğ sa, gesa nado loğ yi.”

³⁹Lob devong beron ngwë in bë degeko na karabus, rëk ma geruu sir geto meya. ⁴⁰Bemëm yah meya vasek bël Yordan beyah tøk ya nyëg sën Jon neripek alam loğ nyëdahis lo, benedo nyëg sagu. ⁴¹Lob alam ngahisekë deyam vu yi bedenër bë, “Mehö-neripek-alam Jon su vong ngaa böp rë, gağ gägek pin sën nenër rağ mehö agi, sën anon rağ.” ⁴²Lob sir ngahisekë ayoj neya timu vu Yesu vu sagu.

Lasarus Diik

11 ¹Mehöti arë nebë Lasarus nedo Betania lob nirağ meneggëp. Betania sën Maria luho ari Marta hir nyëg lo. ²Lob Maria sën keseh ngaa reggu nivesa rağ Yesu vaha gerevu rağ yu viis lo sën maluhnö Lasarus nirağ. ³Nebë saga, lob avëhnö luho devong gägek ya vu Yesu bë, “Mehöböp, mehö sën ahëm neving rot lo, nirağ!” ⁴Yesu ngo bë nirağ rëk nër bë, “Nirağ, rëk mu nirağsën saga su rëk gevong menadiik rë! Gağ nirağ in bë tato Anutu niwëëk nam rangah bAnutu Nalu niwëëk natök nam rangah geving.”

⁵Yesu ahë ving Marta lööho ari Maria lu maluhnö Lasarus rot. ⁶Rëk ngo bë Lasarus nirağ lob nedo buk luu ving vu nyëg sën nedo lo, ⁷loğ nër vu yi hur maluh bë, “Hil anah mana distrik Yudea.”

⁸Lom yi hur maluh denër vu yi bë, “Tatovaha! Alam Yuda nahën denevong in bë detengwa hong jağ gelöng, log bë genah megena gökin-a?”

⁹Lom Yesu nër yah bë, “Hes mala nemadluho-mevidek-luu neggëp yoh vu buk pin, lob bë mehöti na jağ rangah, og su rëk taleğ rë, in nelë nyëg. ¹⁰Ma bë mehöti na doğ buk, og rëk taleğ in nyëg malakenu.”

¹¹Nër nebë sënë ggovek, loğ nër vu sir ggökin bë, “Hil mehö Lasarus neggëp ying rëk sëk na megee vu yi.” ¹²Lob yi hur maluh denër bë, “Mehöböp, nabë neggëp ying, og rëk nivesa jağ nah pevis!” ¹³In dekuung bë neggëp ying mu, gağ mu Yesu nër bë Lasarus diik.

¹⁴Lom mëm Yesu tatekin vu sir bë, “Lasarus diik! ¹⁵Lob sa kwağ vesa in ham in sa su nado ving yi vu buk saga rë. Nebë saga om ham rëk ayomin nam timu vu sa, om hil ana vu yi.”

¹⁶Lom Tomas sën denenër yi nebë Pepid lo, nër vu hur maluh vahi bë, “Maam ham na behil ana, gedengis hil behil nadiik geving yi.”

Mehönon Dekedi Jağ Nah Vu Bedub Bedemedo Malaj-Tumsën Degwa Yesu

¹⁷Log mëm Yesu ya beya verup, lob denër vu bë Lasarus ya neggëp bedub yoh vu buk lubeluu ggovek. ¹⁸Lob Betania neggëp dus vu

Yerusalem (ading yoh vu kilomita löö). ¹⁹Lob alam Yuda ngahi vu Yerusalem bedeyam vu Marta luho Maria in bë degevonğ beluho ayoy nivesa jağ doğ buk sën luho maluhnöj diik lo. ²⁰Nebë saga lom Marta ngo Yesu bengö bë neyam, lob ya nebuu aggata. GeMaria nedo begganğ.

²¹Lob Marta nër vu Yesu bë, “Mehöböp, bë gemedo sënë, og sa maluhnög su rëk nadiik rë. ²²Rëk serax ni, bë gekwetağ ngaa ti vu Anutu og rëk bo vu hong.”

²³Loğ Yesu nër yah vu yi bë, “Maluhnöm rëk kedi jağ nah!” ²⁴Rëk Marta nër yah vu bë, “Serax ni bë rëk kedi jağ nah vu Buk-tamusën, sën alam pin rëk dekedi jağ nah lo.” ²⁵Rëk Yesu nër bë, “Mehönon dekedi jağ nah los demedo malaj-tumsën degwa sa. Mehöti sën ayo nam timu vu sa lo, nabë nadiik, og rëk medo mala-tumsën. ²⁶Galam sën denedo malaj vesa gayoj neyam timu vu sa lo, su rëk denadiik bemalaj nama na verök yi rë. Gağ rëk demedo malaj-tumsën degwata los degwata. Gevonğ ving gağek sënë ma ma?”

²⁷Lob Marta nër yah vu Yesu bë, “Eë-ë Mehöböp! Sa hevong ving hong govek ya bë Mesia hong! Anutu Nalu hong! Mehö sën Anutu nër wirek bë rëk duk nam dob lo.”

Yesu Su

²⁸Marta nër bë sënë, log yah tahi ari Maria. Log ya patereng vu yi loğ begganğ ayo bë, “Tatovaha verup nedo betahi hong.” ²⁹Maria ngo lob kedi rağ pevis meya vu Yesu. ³⁰Yesu su verup begganğ rë, geyö nahën nedo nyëğ len ti sën Marta ya metök vu yi loğ lo. ³¹Lom alam Yuda sën denedo ving Maria ggëp begganğ ayo lo, delë bë kedi rağ pevis meya dobnë, lob detamuin yi, in dekuung bë neya in bë ngu jağ bedub avi.

³²Loğ Maria töğ ya nyëğ sën Yesu nedo lo belë yi, lob petev meneggëp loğ vaha genër vu yi bë, “Mehöböp, bë gemedo sënë, og sa maluhnög su rëk nadiik rë!” ³³Yesu lë bë nesu, gelë alam Yuda deyam ving yi, medenesu ving. Lob kwa paya gayo maggin rot lom loğ tepëk bë, “Ham bë meneggëp tena?” ³⁴Loğ denër bë, “Mehöböp, genam rëk gwelë!” ³⁵Lob Yesu su.

³⁶Lob alam Yuda delë medenër bë, “Ham gwelë! Ahë neving mehö sënë rot!” ³⁷Rëk la denenër bë, “Mehö sënë vonğ bemehö mala kenod mala nivesa rağ, om bë berup og mağ yoh vu bë rëk gevonğ beyi mehö sënë medo vesa geving gesu rëk nadiik rë, ma su yoh vu rë?”

Yesu Nër BeLasarus Vesa Loğ Yah

³⁸Yesu ayo maggin rot beya meto bedub. Bedub saga yik waak ti gedepeka gelöng böpata ti ggërin avi. ³⁹Lob Yesu nër bë, “Ham kwehe gelöng saga na!” Loğ mehö sën diik lo avëhno Marta nër bë, “Mehöböp! Diik mebuk lubeluu ya ggovek benivë rağ!” ⁴⁰Rëk Yesu nër yah vu yi

bë, “Senër vu hong gwëbeng lo bë, nabë gwevong geving, og rëk gwelë Anutu niwëëk!”

⁴¹Lob mëm dekehe gelong ya, log Yesu vër mala raq ya yagek genër bë, “O Amağ! Sa ketag vu hong begenço sa jom-raksën ggovek ya.

⁴²Seraq ni bë genenço sa jom-raksën yoh vu buk, rëk sa kwağ nevo alam sën denare agi, gesa nanër sënë in bë dejak ni nabë gevong sa yam.”

⁴³Nër bë sënë log tahi niwëëk bë, “Lasarus! Gweto genam dob!” ⁴⁴Lob mehö diiksën Lasarus tur to meyam los tob sën debom yi loğ lo. Devenir yi loğ tob ggëp vaha beya metok bağë, gengwë ggërin mala. Lob Yesu nër vu sir bë, “Ham gwepuh tob vër in yi!”

Alam Devengwëng Rağ Yesu Medenër Bë Dengis Menadiik

(Mt 26:1-5; Mk 14:1-2; Lk 22:1-2)

⁴⁵Alam Yuda ngahisekë sën deyam vu Maria lo, delë ngaa sën Yesu vong, lob ayoj ya timu vu yi. ⁴⁶Rëk sir la yah denër ngaa sën Yesu vong agi rangah vu alam Parisai*.

⁴⁷Lob alam-deneço-seriveng hir ggev losho Parisai* desupin sir ving Kaunsor medenër bë, “Hil rëk gevong nabë tena? In mehö sënë nevong ngaa böp böp ngahisekë. ⁴⁸Bë hil agöneng in yi gegevong nabë sënë rot, og rëk alam pin ayoj na timu vu yi. Lob alam Rom rëk nam dekevoh hil hed dub-vabuung-böp los alam pin.”

⁴⁹Loğ hir mehöti arë nebë Kayapas nedo. Tu alam-deneço-seriveng hir ggev böp loğ ta saga, lob nër vu sir bë, “Ham su nerağ ngaa ti ni rë. ⁵⁰Om sën ham su kwamin tok rağ bë: Nabë mehö timu nadiik doğ nah alam pin bej, og mëm nivesa rë. In mëm alam pin su malaj nama.” ⁵¹Rëk su nër sënë yoh vu yö kwa rë. Gağ tu alam-deneço-seriveng hir ggev böp loğ ta ti saga, om yik netu mehö-nenër-rangahsën ti ving menër gağek rangah rağ sën Yesu rëk nadiik doğ nah alam Yuda bej lo. ⁵²Rëk mu su rëk nadiik in alam Yuda mu rë, gağ rëk nadiik in ngupin Anutu nalu lo pin sën denedo ya ya, bedenatu degwa timu.

⁵³Lob dejoo gağek venuh loğ buk sënë bë dengis yi menadiik. ⁵⁴Lom Yesu su vare neyoh rangah loğ alam Yuda malaj ggökin rë, gağ tah meya beggag-bu ti arë nebë Epraim, sën neggëp dus vu nyëg-yumeris. Belosho yi hur maluh ya denedo sagu.

⁵⁵Lob alam Yuda hir Buk-ggöksën-yi* dus rağ, lob alam ngahisekë vu nyëg pin derağ medeya Yerusalem in bë desemu sir in dega nos-ggöksën-yi. ⁵⁶Gedenesero Yesu. Denare dub-vabuung-böp yi katum ayo, gedenenër vu sir bë, “Ham kwamin nevo nebë va? Mağ Yesu su rëk nam gelë buk vabuung sënë rë?” ⁵⁷Galam-deneço-seriveng hir ggev losho alam Parisai* denër ggovek bë, “Bë mehöti rağ ni bë nedo bë tena, og nanër tato vu he, mehe najom yi ahon.”

Maria Keseh Nġaa Reggu Nivesa Raḡ Yesu Vaha
(Mt 26:6-13; Mk 14:3-9)

12 ¹Yesu ya metoḡ ya Betania sĕn nĕr bemehö diiksĕn Lasarus kedi raḡ vu bedub lo, gebuk nemadvahi-vidék-ti nahĕn neggĕp in bĕ mĕm degelĕ Buk-ggöksĕn-yi*. ²Lom devong nos böp vu Yesu vu nyĕğ sĕnĕ, lob Marta neruu nos geLasarus losho vatĕvek medo denegga nos ving Yesu. ³Lob Maria ḡo nġaa reggu nivesa buayo böp ti yam. Alam Yuda denerikin nġaa reggu nivesa saga raḡ heljĕng. Arĕ nebĕ nart beyi monĕ böpata rot. Lom Maria rikin raḡ Yesu vaha, gerevu raḡ yu viis, lob nġaa reggu nivesa saga reggu ya tagwaveḡ loḡ begganġ ayo pin. ⁴Rĕḡ yi hur maluh ti arĕ nebĕ Yudas Iskariot, mehö sĕn rĕḡ nanĕr Yesu ranġah vu alam-begö-yi lo, nĕr bĕ, ⁵“Hil su bĕ ġevong balam debaġo nġaa reggu nivesa sĕnĕ jaḡ K300 in hil adoḡ vu alam-ḡupeḡ-masĕn jaḡ-a?” ⁶Rĕḡ su kwa vo alam-ḡupeḡ-masĕn lo yĕnon benĕr rĕ. Gaḡ mehö-hodeḡ-ata! In neġin Yesu losho yi hur maluh lo hir jej-monĕ-yi, lom neggodeḡ monĕ sĕn denetunġ loḡ lo.

⁷Rĕḡ Yesu nĕr bĕ, “Ham naḡöoḡ! Genevong tahutahu raḡ sa buk sĕn dedev sa na lo. ⁸Alam-ḡupeḡ-masĕn rĕḡ demedo geving ham gesu rĕḡ nama na rĕ, gaḡ saḡ su rĕḡ medo geving ham hus ading rĕ!”

Alam-deneḡo-seriveng Devengwĕng Raḡ Bĕ Dengis Lasarus Nadiiḡ

⁹Lob alam Yuda nġahiseḡĕ deraḡ ni bĕ Yesu nedo Betania lom deyam vu yi. Rĕḡ su deyam in bĕ degelĕ Yesu yö ti rĕ, gaḡ deyam in bĕ degelĕ Lasarus sĕn Yesu nĕr bekedi raḡ vu bedub lo geving. ¹⁰Lom alam-deneḡo-seriveng hir ggev dejoo ġaḡek revuh ti bĕ dengis Lasarus nadiiḡ geving. ¹¹In alam Yuda nġahiseḡĕ kwaj nevo Lasarus bayoj ya timu vu Yesu gedevuu alam-deneḡo-seriveng ya.

Yesu Loḡ Ya Yerusalem Nebĕ Mehö-los-bengö
(Mt 21:1-11; Mk 11:1-11; Lk 19:28-40)

¹²Alam nġahiseḡĕ yam denedo ggovek ya in bĕ dega nos böp ggöksĕn-yi, loḡ heng to lom denġo Yesu bengö bĕ vongin berup Yerusalem. ¹³Lom deḡo ḡapah meya denebuu yi vu aggata, lob depisek in yi bĕ:

“Hosana!

Anutu gevong semusemu vu Mehö sĕn neyam los Mehöböp niwĕĕk lo!

Alam Israel hir mehö-los-bengö!”

¹⁴Lob Yesu töḡ vu dogi meraḡ nedo. Yoh vu sĕn Anutu-yi-ḡapiya nĕr lo bĕ:

¹⁵“Alam Sion*-e! Ham su ġöneng in ham rĕ!

Ham gwelĕ rĕ!

Ham mehö-los-bengö neyök vu ham.

Nedo raq dogi nalu meneyök!”

¹⁶Vu muğinsën yi hur maluh su deraq nğaa sënë degwa ni rë, rëk nahub geYesu kedi raq garë böp raq ggovek, loq mëm kwaj vo yah gägek sën neggëp loq Anutu-yi-kaپیya lo, lom deraq ni bë anon raq yoh vu.

¹⁷Lob alam nğahisekë sën denare ving Yesu genër beLasarus kedi raq betah yi in waq geto meyom lo, denër bengö ya meya. ¹⁸Lob alam pin ya denebuu yi loq aggata, in denq bengö bë vonq nğaa böp sënë. ¹⁹Lob Parisai* yah denër vu sir bë, “Kë! Ham lë! Hil hed gägek su rëk anon jak rë, in alam pin yah detamuin yi.”

Alam Grik* La Bë Degelë Yesu

²⁰Log alam nğahi deraq medeya Yerusalem loq buk vabuung sënë in bë degeko Anutu arë jak gedega nos Buk-ggöksën-yi*. Balam Grik^c la deya ving, ²¹lob deya vu Pilip sën yi nyëg Betsaida vu distrik Galilea lo bedeloq tepëk vu yi bë, “Mehö böp, he bë galë Yesu.” ²²Lob Pilip ya menër vu Andreas, lob Andreas luho Pilip ya denër vu Yesu.

²³Loq Yesu nër yah vu luho bë, “Buk sën Mehönon Nalu niwëek los arë böp natök nam rangah lo dus raq. ²⁴Sa nanër vu ham yönon nabë: Bë hil su gehin saköm gahis ti duk na dob bemengëk na rë, og yik saköm gahis timu saga beyö rëk medo. Rëk mu nabë duk na dob bemengëk na, og rëk nakip banon nğahisekë berup jak. ²⁵Mehöti bë ahë geving navi vu dob sënë, og rëk anon mala nama. Gaq mehöti bë nidëlin navi vu dob sënë, og rëk medo mala-tumsën degwata. ²⁶Bë mehöti gevonqin nabë natu sa hur ti, og sepa doq sa vahaq. Lob nyëg sën sa medo lo, og sa hur lo rëk demedo nyëg saga geving sa. Mehöti bë natu sa hur ti, og rëk Anutu gekeo yi jak.”

Yesu Nër Bë Rëk Dejekö Yi Jak Kelepeko

²⁷“Sayog maggin rot, om sëk nanër nabë va? Maq sëk nanër nabë, ‘Amaq, gwëko sa vër in nğaa sën vonqin natök vu sa agi?’ Ma! Sa su rëk nanër nabë sënë rë. Gaq seyam sënë in bë sa gaqo maggin nabë sënë. ²⁸Om Amaq, getato nim wëek los arëm böp na rangah!” Yesu nër nebë sënë log gägek ti yam vu yaqek bë, “Sa tato nig wëek los arëg böp ya rangah vorot, gesëk gevonq gökin nah!” ²⁹Loq alam sën denare dus vu lo, denq lob denër bë, “Vaquvek veröp!” Gela denër bë, “Angër ti nër gägek vu yi!”

^c 12:20 Jon kevu bë alam Grik la deyam in bë degelë Yesu. Alam Grik sënë su alam Yuda rë. Rëk mu denq Anutu bengö bekwa vo bë yik Anutu soqek, lom denesepa loq yi horek medenejom raq vu yi. Lob deneya ving alam Yuda, lob sir sënë deya Yerusalem in bë degelë dub-vabuung-böp medenajom jak doq. Loq tum denq Yesu bengö bedeya vu yi in bë degelë. Alam-yu-ngwë pin og su denesepa loq Anutu rë, gaq yik sir ti ti nebë sënë.

³⁰Lom Yesu nër vu sir bë, “Ğağek sënagi su yam in bë bo niwëek vu sa rë, gağ yam in ham. ³¹Gwëbeng og Anutu joo alam dob sënë hir ğağek venuh ggovek ya bë rëğ bo nyëvewen doğ nah vu sir yönon. Log gwëbeng vonğin juuk dob ala nipaya sën lo na. ³²Dejekö sa jağ na vavunë, loğ mëm sëğ ğetah alam doğ mehönon pin medenam vu sa.”

³³Yesu nër ğağek sënë in bë tato nabë rëğ dengis yi jağ ðelepeko* menadiik.

³⁴Loğ alam denër yah vu bë, “He hanğo ğağek nebë sënë loğ horek bë Mesia rëğ medo degwata los degwata. Rëğ nebë va sën ğenër bë dejekö Mehönon Nalu jağ na ðelepeko*-ë? Mağ Mehönon Nalu sagağ re?”

³⁵Loğ Yesu nër yah vu sir bë, “Yiğ Ranğah rëğ medo geving ham dus teka geving. Lob ham medo mena jağ Ranğah sënë doğ buk sën nahën nedo ving ham agi, in malakenu rëğ ğerin ham. Mehöti bë na doğ malakenu, og rëğ duğin nyëğ sën neyoh lo. ³⁶Om ham ayomin na timu vu Ranğah sënë doğ buk sën nahën nedo ving ham agi, log mëm ham nğo rëğ natu alam dob sënë hir ranğah.”

Yesu nër nebë saga ggovek log vuu sir गया mevun yi.

Alam Yuda Nğahiseğë Su Devonğ Ving Yesu Rë

³⁷Yesu vonğ nğaa böp nğahiseğë medenelë, rëğ su ayoj ya timu vu yi rë, ³⁸lob mehö-nenër-ğağek-ranğahsën Yesaya yi ğağek anon rağ nebë sënë. Sën kevu meneggëp nebë:

“Mehöböp, alam tena devonğ ving alu hed ğağek-a?

Log Mehöböp, re rağ nim wëek ni?”

³⁹Su deyoh vu bë ayoj na timu vu Yesu rë, in ğağek ngwë sën Yesaya kevu meneggëp lo anon jağ geving. Sën nebë:

⁴⁰“Anutu kebu malaj,

gevonğ kwaj ma in sir,

in bë su rëğ degelë nğaa jağ malaj los kwaj bo bedejağ ni rë,

log su deyoh vu bë degërin ayoj nom vu sa,

besa ğevonğ nijvesa jağ rë. Gerëğ nama!”

⁴¹Yesaya lë Yesu niwëek los vunëğ vunëğ yağek yi wirek, lom nër ğağek saga rağ yi. ⁴²Rëğ mu alam nğahiseğë ayoj ya timu vu yi, geggev la ving. Rëğ deneggönengin alam Parisai*, lom su denër ranğah rë, in kwaj nevo bë rëğ dejuuk sir in dub-supinsën-yi. ⁴³Om su ahëj ving pangsën bë Anutu geğo arëj jağ rë. Gağ mëm ahëj ving pangsën rot bë mehönon yö degeğo arëj jağ.

Ğağek Rağ Sën Yesu Genğo Alam Hir ğağek Degwa

⁴⁴Lom Yesu tahi ya ranğah bë, “Mehöti sën ayo nam timu vu sa lo, og su ayo neyam timu vu senğo ti rë. Gağ ayo neya timu vu Mehö sën vonğ sa meseyam lo ving. ⁴⁵Gemehöti sën gelë sa lo, og nelë Mehö sën vonğ

sa meseyam lo ving. ⁴⁶Seluk yam dob sënë nebë rangah in bë alam pin sën ayoj nam timu vu sa lo su demedo doḵ malakenu. ⁴⁷Bë mehöti genḡo sa ḡaḡek rëḵ su gevongḡ banon jaḵ rë, og sa su rëḵ ḡevongḡ nyëvewen doḵ nah vu yi rë. In sa su yam dob in bë ḡevongḡ nyëvewen vu mehönön rë gaḵ seyam in bë ḡaḡo sir nom. ⁴⁸Mehöti bë geruu demi vu sa gesu gebë nenga vu sa ḡaḡek rë, og nḡaa sën rëḵ seggi yi betateḵin nabë vongḡ paya lo nedo. Yiḵ ḡaḡek sën sa nanër lo. Rëḵ seggi yi menanër nabë ḡeḡo nyëvewen nipaya doḵ nah vu Buk-tamusën. ⁴⁹In sa su nehevongḡ ḡaḡek yoh vu senḡo kwaḡ rë. Gaḵ Amaḡ sën vongḡ sa meseyam lo, yö nër ḡaḡek pin sënë vu sa bë sa ḡevongḡ los nanër. ⁵⁰Nër vu sa bë sa nanër yi ḡaḡek vu ham in ham medo malamin-tumsën degwata, geseraḵ ni bë yi ḡaḡek saga yönön om sën senër.”

Yesu Ripek Yi Hur Maluh Vahaj

13 ¹Alam Yuda hir Buk-vabuung-ggöksën-yi yö nahën geYesu raḵ ni bë buk dus raḵ ggovek ya bë gevuu dob sënë genah vu Ama. Ahë neving yö yi alam sën denedo dob sënë vu muḡinsën rot meya verup loḵ buk sën diik lo.

²Medo denegga nos sheuksën loḵ Satan loḵ ya Yudas Iskariot sën Simon nalu lo ayo ggovek ya bë gevongḡ Yesu doḵ na alam Yuda nemaj. ³Rëḵ Yesu yö raḵ ni ggovek ya bë Ama lëëin nḡaa pin loḵ ya nema, berak ni ving bë Anutu vongḡ yi yam, gerëḵ nah mena vu Anutu gökin. ⁴Lom Yesu kedi raḵ vu tevor mekah yi röpröp ngwë sën neröp ggök vavunë lo ya, log ḵo taor ti bevëh neggëp balo, ⁵log keseh bël loḵ ya perë böp ti betunḡ ya, generipek yi hur maluh vahaj, generevu raḵ taor sën vëh neggëp balo lo.

⁶Lob neripek vahaj meverup loḵ Simon Pita. Lom Pita nër vu yi bë, “Mehöböp, bë ḡejipek sa vahaḡ-a?”

⁷Lob Yesu nër yah vu bë, “Gwëbeng og su ḡeraḵ nḡaa sën sa nehevongḡ agi ni rë. Gaḵ nahub rëḵ rëḵ gejaḵ ni.”

⁸Loḵ Pita nër yah vu bë, “Su rëḵ ḡejipek sa vahaḡ rël! Gaḵ rëḵ nama!” Rëḵ Yesu nër yah vu yi bë, “Bë sa su jipek vaham rë, og alu su rëḵ nemad doḵ ti in huk rë.” ⁹Lob Simon Pita nër yah bë, “Om Mehöböp, su ḡejipek sa vahaḡ mu, gaḵ ḡejipek sa nemaḡ los sa yuḡ geving!” ¹⁰Rëḵ Yesu nër bë, “Mehöti sën ripek yi ggovek lo, og yiḵ rëḵ jipek vaha mu gökin, gaḵ anon pin niveseek raḵ ggovek ya, rëḵ mu su ham pin rë.” ¹¹In Yesu raḵ ni ggovek ya bë mehö saga rëḵ nanër yi rangah vu alam Yuda hir ggev, lom mëm nër bë, “Ham pin su nimin veseek raḵ rël!”

¹²Yesu ripek vahaj ggovek, log röp yi röpröp yah geto nedo. Log nër vu sir bë, “Maḵ ham raḵ nḡaa sën sa hevongḡ vu ham-ë ni? ¹³Ham nenër sa nebë Tatovaha los Mehöböp, lob ham nër yoh vu in sa nebë saga.

¹⁴Ham Mehöböp los Tatovaha sa, rëḵ seripek ham vahamin. Om ham

jipek arimin lo vahaj geving nabë saga. ¹⁵In gwëbeng sa tato tahutahu vu ham, om ham gwevonḡ nabë sën sa hevong vu ham-ë. ¹⁶Sa nanër vu ham yönon rot nabë: Hur ti su kesuu ala rë. Genabë mehöti gevonḡ ngwë geḡo ḡaḡek mena, og ngwë sën ḡo ḡaḡek meneya lo, su kesuu mehö sën vonḡ yi ya lo rë. ¹⁷Bë ham jaḡ nḡaa saga ni, beham gwevonḡ nabë saga, og rëḡ ham kwamin vesa. ¹⁸Sa su nanër raḡ ham pin rë, ḡaḡ sengo raḡ alam sën sehooiin sir raḡ tu sa alam ggovek lo nij. Rëḡ ḡaḡek sën neggëp loḡ Anutu-yi-ḡapiya lo anon jaḡ. ḡaḡek sën nër nebë: Mehö sën negga nos ving sa, vër vaha raḡ in baḡë sa. ¹⁹ḡaḡek sën sa nanër vu ham lo su anon raḡ rë geyö nahën, rëḡ sa nanër vu ham namuḡin in bë nahub rëḡ natöḡ ranḡah, lob ham rëḡ gwevonḡ geving sa nabë yik Mehö lo sënë. ²⁰Sa nanër vu ham yönon rot nabë: Mehöti bë gevonḡ nivesa vu mehö sën sa ḡevonḡ nöḡ lo, og mehö saga vonḡ nivesa vu sa nebë saga. Log mehöti bë gevonḡ nivesa vu sa, og vonḡ nivesa vu Mehö sën vonḡ sa meseyam lo ving.”

Yesu Tato Mehö Sën Bë Rëḡ Nanër Yi Ranḡah Lo

(Mt 26:20-25; Mk 14:17-21; Lk 22:21-23)

²¹Yesu nër nebë saga ggovek, log ayo maggin genër bë, “Sa nanër vu ham yönon nabë ham sënë ti rëḡ gevonḡ sa doḡ na alam sën denelë sa paya lo nemaj.” ²²Lom yi hur maluh degët sir meyah meyom in sir duḡin mehö sën Yesu nër ḡaḡek raḡ yi lo. ²³Log hur maluh ti sën Yesu ahë neving yi lo^d nedo dus vu Yesu. ²⁴Lob Simon Pita të kwa in genër vu bë, “Gedoḡ tepëḡ vu yi nabë nenër re!”

²⁵Lob kepë yi yah dus vu Yesu genër vu bë, “Mehöböp, ḡenenër re saga?” ²⁶Lob Yesu nër yah vu bë, “Rëḡ sa daḡoo nos teka sënë doḡ ḡabum besebo vu yi. Og yik mehö lo sënë.” Lob daḡoo nos ḡemu teka loḡ ḡabum bevo vu Yudas sën Simon Iskariot nalu. ²⁷Yudas vo nos vër ggovek log pevis geSatan loḡ ya ayo. Yesu nër vu bë, “Nḡaa sën bë gwevonḡ lo, og gwevonḡ pevis.” ²⁸Lom sir pin sën medo denegga nos los reggu saga lo sir ti su raḡ ḡaḡek sën Yesu nër agi degwa ni rë. ²⁹Deraḡ ni bë Yudas neḡin jej-monë-yi, lom vahi kwaj nevo bë maḡ Yesu nër vu bë na baḡo nos-buk-vabuung-yi borot. Ma, maḡ nër vu bë bo nḡaa vu alam sën deneraḡ vu in nḡaa lo. ³⁰Log Yudas gga nos teka saga ggovek, log pevis meto meyah dobnë. To meyah log buk loḡ.

Horek Mewis Ti

³¹Yudas to meyah dobnë ggovek, log Yesu nër bë, “Gwëbeng Mehönon Nalu niwëëḡ los arë böp töḡ yam ranḡah ggovek ya, log Mehönon Nalu vonḡ bAnutu niwëëḡ los arë böp töḡ yam ranḡah ving. ³²Yönon, vonḡ

^d 13:23 Mehö sën Yesu ahë neving yi lo og maḡ yik yi Jon, rëḡ mu yö kevu ḡapiya om sën lah yi vun bekevu meneggëp vunsën.

bAnutu niwëek los arë böp tök yam rangah, om Anutu rëk gevonğ beMehönon Nalu niwëek los arë böp natök nam rangah geving, om vonğin gevonğ pevis. ³³Naluğ lo! Sa medo geving ham teka rë, loğ ham rëk sero sa nabë sën senër vu alam Yuda wirek lo nebë, ‘Ham su yoh vu bë rëk na nyëğ sën sëk na-ë rë.’ ³⁴Sa bë bo horek mewis ti vu ham nabë: Ham ahëmin geving ham. Ham ahëmin geving ham nabë sën sahëğ neving ham lo. ³⁵Bë ham ahëmin geving ham nabë sënë, og rëk alam pin dejak ni nabë sa hur ham.”

Yesu Nër Vu Pita Bë Rëk Dah Yi Vun
(Mt 26:31-35; Mk 14:27-31; Lk 22:31-34)

³⁶Loğ Simon Pita loğ tepëk vu yi bë, “Mehöböp, rëk gena tena?” Lom Yesu nër yah vu bë, “Su ġeyoh vu bë rëk ġesepa sa meğenam nyëğ sën sena-ë rë. Gağ nahub rë, loğ rëk ġetamuin sa.” ³⁷Rëk Pita nër bë, “Mehöböp! Sa su rëk sepa hong mena pehi rë in va? Sëk nadiik in hong!”

³⁸Lob Yesu nër yah bë, “Rëk ġenadiik in sa yönon-a? Sa nanër vu hong yönon rot nabë pehi sënë og kökrëeh su rëk ngu rë, log rëk gedah sa vun beron löö!”

Yesu Neli Hil Ya Vu Anutu

14 ¹“Ham su ġöneng in ham. Ham ayomin na timu vu Anutu, gayomin nam timu vu sa geving. ²Amag yi begganğ los ayo ngahisekë neggëp. Bë nama, og sa su rëk nanër vu ham wirek nabë sena gero nyëğ vu ham rë. ³Rëk nyëğ neggëp, om sën sena gero vu ham govek rë, loğ mëm senom meğako ham jak geving sa in nyëğ sën sa medo lo, og ham rëk medo geving. ⁴Log nyëğ sën sa bë na lo, og ham rak yi aggata ni ggovek.”

⁵Rëk Tomas nër yah vu yi bë, “Mehöböp, gena tena? He duğin! Lob he rëk ajak aggata saga ni nabë va?”

⁶Lom Yesu nër vu yi bë, “Aggata sa, gegagek anon los mala-tumsën degwa sa. Mehöti su rëk noh aggata ngwë mena vu Amag rë, gağ rëk nama! Gağ yik sengo timu. ⁷Bë ham jak sa nig, og ham rak Amag ni ving. Gwëbeng ham rak ni, in ham lë yi ggovek.”

⁸Rëk Pilip nër yah vu bë, “Mehöböp, ġetato Amam vu he, loğ mëm he kwamin vesa.”

⁹Rëk Yesu nër yah vu bë, “Pilip! Sa nado hus adingsekë rot ving ham, rëk ngo ġenahën gesu gerağ sa nig rë? Alam sën delë sa lo, og yik nebë delë Amag. Ma ġenër bë ‘ġetato Amam vu he’ in va? ¹⁰Ma su ġevonğ ving bë Amag nedo loğ sa gesa nado loğ Amag rë? Ġagek sën sa nanër vu ham lo, og sa su nehevonğ yoh vu sengo kwağ rë, gağ Amag sën nedo loğ sa lo yö nevonğ yi huk. ¹¹Ham gwevonğ geving sa ġagek sënë nabë sa nado loğ Amag, gAmag nedo loğ sa! Bë nama, og ham kwamin bo huk

pin sën sa nehevong lo, lom ham gwevong geving saga. ¹²Sa nanër vu ham yönon rot nabë: Bë mehöti ayo nam timu vu sa, og yik rëk gevong huk pin nabë sën sa nehevong agi geving. Log rëk gevong huk böpata rot kesuu sehög, in sa nayah vu Amağ. ¹³Log ngaa pin sën ham kwetağ in jak sarëğ lo, og sëk gevong vu ham, in sa gevong bAmağ niwëek los arë böp natök nam rangah nabë saga. ¹⁴Bë ham kwetağ in ngaa jak sarëğ, og sëk gevong vu ham.”

Yesu Nër Bë Rëk Gevong Anon Vabuung Nam

¹⁵“Bë ham ahëmin geving sa, og rëk ham sepa doğ sa horek. ¹⁶Lob sëk ketağ na vu Amağ, lob rëk gevong ham Mehö ngwë nam in gadu ham los gevong niwëek vu ham, gerëk medo geving ham degwata los degwata. Mehö sënë yik yi Anon Vabuung begağek anon ala yi. ¹⁷Alam sën denesepa loğ aggata-dob-yi lo, og su deyoh vu bë degeko yi rë, in su delë yi bederağ ni rë. Rëk hamek ham rağ ni. In nedo ving ham, gelok nedo ham ayomin. ¹⁸Sa su rëk gevuu ham meham medo kwetul doğ nabë hur meten rë. Gağ sëk nom vu ham. ¹⁹Buk su hus ading rë galam sën denesepa loğ aggata-dob-yi lo pin su rëk degelë sa gökin rë, gağ hamek rëk gwelë sa. Sa nado malağ-tumsën, om ham rëk medo malamin-tumsën geving. ²⁰Doğ buk saga og ham rëk jak ni nabë sa nado loğ Amağ, geham nedo loğ sa, gesa nado loğ ham. ²¹Mehöti sën geço sa horek mesepa doğ nivesa lo, og mehö sënë ahë neving sa. Lom bë mehöti ahë geving sa, og Amağ rëk ahë geving yi, gesahëğ geving yi geving, gesëk tatekin sa vu yi bejağ sa niğ.”

²²Yesu nër nebë sënë, lom mehö ngwë arë nebë Yudas, saga su Iskariot rë, nër vu Yesu bë, “Mehöböp, genër va saga? Sën bë getato hong rangah vu he gesu rëk getato hong vu alam sën denesepa loğ aggata-dob-yi lo rë-ë? Saga nabë va?”

²³Loğ Yesu nër yah vu bë, “Bë mehöti ahë geving sa, og rëk sepa doğ sa gağek megero, lob mëm Amağ rëk ahë geving yi, galu rëk anam medo geving yi. ²⁴Mehöti bë su ahë geving sa rë, og su rëk sepa doğ sa gağek rë. Gağek sën ham nengo lo, og su sengo ti sa ngaa rë, gağ yam ggëp Amağ sën vong sa meseyam lo. ²⁵Sa nahën nado ving ham gesenër gağek sënë vu ham. ²⁶Gağ Mehö sën doğ vu ham anon lo, sagağ Anon Vabuung sën Amağ rëk gevong nom los sa niğ wëek doğ nah sa böğ lo, og rëk tatekin ngaa pin vu ham los bër ham kwamin jak beham kwamin bo ngaa pin sën senër vu ham. ²⁷Sa bë na jak om sa gevong beham ayomin geto revuh. Sa nehevong beham ayomin neto revuh nebë sën sayoğ neggëp revuh lo. Alam sën denesepa loğ aggata-dob-yi lo, og su deyoh vu bë degevong beham ayomin geto revuh rë, gağ sağ seyoh vu om sa nehevong. Om mëm ham su newamin jak, geham su göneng in ham. ²⁸Ham ngo sa gağek sën senër vu ham bë sa gevuu ham gesena rëk sëk

nom vu ham. Bë ham ahëmin neving sa, og ham kwamin vesa in sa naya vu Amağ, in Amağ og böp bekesuu sa. ²⁹Gägek sënë yö nahën gesa nanër vu ham namuğın, in nabë anon jağ og ham jağ ni.

³⁰Sa su rëğ nanër gägek pangşën rot vu ham rë, in dob sënë ala nipaya vonğın berup, rëğ mu su yoh vu bë rëğ kepë sa rë. ³¹Sa bë alam sën denesepa loğ aggata-dob-yi lo dejağ ni nabë sahëğ neving Amağ, gesa nehevongŋŋaa yoh vu gägek sën Amağ vonğ vu sa meseyam in lo. Om ham kwedi jağ mehil ana!”

Yesu Nër Bë Tu Wain Jes Degwa

15 ¹“Wain jes degwasekë soğek sa, gAmağ tu wain ala. ²Sa nemağ pin sën su denesis anoj rë lo, og Amağ neketöv vër menetë ya, gesa nemağ nivesa pin sën denesis anoj lo, og neketöv dus genetongın, in bë dengis anojŋğahisekë rot. ³Lob gägek sën senër vu ham ggovek lo, tongın ham ggovek ya nebë saga. ⁴Ham medo doğ sa, loğ mëm sëğ medo doğ ham. Bë ham su medo doğ sa rë, og ham su rëğ ngis anomin rë. Sa tahu rağ nema sën su rağ nare jes rë lo, in saga su yoh vu bë ngis anon rë. ⁵Wain jes sa, genema ham. Mehöti sën nedo loğ sa gesa nado loğ yi lo, og rëğ ngis anonŋğahisekë rot. Bë sa su medo geving ham rë, og ham su yoh vu bë rëğ gwevonğŋğaa ti niröp rë. ⁶Mehöti bë su medo doğ sa rë, og rëğ mala nama nabë wain nema sën deneketöv vër benebebov ya lob denesupin beya denevesi rağ ya nengwah lo.

⁷Nabë ham medo doğ sa gesa gägek medo doğ ham yönon, lom nabë ham ahëmin gevingŋğaa ti bekwetağ, og rëğ ham gweko. ⁸Bë ham ngis anominŋğahisekë, og saga rëğ geğo Amağ arë jağ los tato niwëëk, lob ham rëğ natu sa hur. ⁹Sahëğ neving ham nebë sën Amağ ahë neving sa, om ham su gwetah ham vër in sa ahëğ-vingsën saga. ¹⁰Bë ham sepa doğ sa horek, og sëğ ahëğ geving ham pangşën, nabë sën sa nesepa loğ Amağ yi horek, gahë neving sa pangşën lo. ¹¹Senër gägek pin sënagi yöğ vu ham, in bë ham kwamin vesa nabë sa, beham kwamin-vesasën gerin ham ayomin los dahis.

¹²Sa horek nebë: Ham ahëmin geving ham nabë sën sahëğ neving ham. ¹³Mehöti bë nadiiğ doğ nah yi alam lo bej, og ahë neving sir kesuu sën mehönon pin ahëj neving hir alam lo. ¹⁴Log nabë ham sepa doğ sa horek sën sevo vu ham lo, og ham tu salam yönon. ¹⁵Om sa su rëğ nanër ham gökin nah nabë sa hur meris ham rë, in hur meris og sir duğın huk sën alaj kwa nevo bë gevonğ lo. Gağ senër ham bë ham tu sa alam soğek, inŋğaa pin sën sa nehanğo ggëp Amağ lo, og senër rangah vu ham ggovek ya. ¹⁶Ham su hooın sa rağ rë, gağ sehooın ham rağ mehevongŋ ham ya in bë ham ngis anominŋğahisekë beham anomin saga medo degwata. Lom nabë ham kwetağŋğaa ti jağ sarëğ vu Amağ, og rëğ bo vu ham. ¹⁷Lob sa horek nebë sënë: Ham ahëmin geving ham!”

**Yesu Nër Bë Alam Sën Denesepa Loḵ Aggata-dob-
yi Lo Rëḵ Degevonḡ Begö Vu Yesu Yi Alam**

¹⁸“Alam sën denesepa loḵ aggata-dob-yi lo, bë ahëj sengën vu ham, og ham jaḵ ni nabë ahëj sengën vu sa nebë saga muḡin. ¹⁹Bë ham degwa vu dob, og rëḵ alam sën denesepa loḵ aggata-dob-yi lo ahëj geving ham, in ham los degwa timu. Rëḵ ma geham su degwa vu dob rë. Sehooin ham raḵ loḵ alam sën denesepa loḵ aggata-dob-yi lo, om sën ahëj sengën vu ham. ²⁰Ham kwamin bo ḡaḡek sën senër vu ham lo bë: Hur ti su kesuu ala rë. Dedëginengin sa raḵ nḡaa maggin, om rëḵ dedëginengin ham jaḵ nḡaa maggin nabë saga geving. Gaḵ bë desepa doḵ sa ḡaḡek, og rëḵ desepa doḵ ham ḡaḡek geving. ²¹Rëḵ mu mehönnon rëḵ degevonḡ nij paya vu ham in salam ham, in su deraḵ Mehö sën vonḡ sa meseyam lo ni rë. ²²Bë sa su nam nanër ḡaḡek rangah vu sir rë, og su rëḵ degeruu demij vu sa bengaa nipaya gëp vu sir rë. Rëḵ seyam nër vu sir, om gwëbeng sënë su yoh vu bë dedahun jaḵ hir nḡaa nipaya rë. ²³Mehöti bë gelë sa paya, og nelë Amaḡ paya ving nebë saga. ²⁴Nḡaa böp böp sën mehöti su vonḡ wirek rë lo, bë sa su nam ḡevonḡ medegelë rë, og su rëḵ degeruu demij vu sa bengaa nipaya gëp vu sir rë. Rëḵ delë bë sa nehevongḡ nḡaa böp nḡahiseḵë nebë sënë, lom nahën denelë alu Amaḡ paya. ²⁵Nebë saga in bë ḡaḡek sën dekevu meneggëp loḵ hir horek lo anon jaḵ nabë: Denelë sa paya meris mu gedegwa ma. ²⁶Lob Mehö-dok-vu-ham, Anon Vabuung ḡaḡek-anon-yi sën yam vu Amaḡ lo, sën sëḵ ḡevonḡ vu Amaḡ menom vu ham lo, og rëḵ tateḵin sa degwa. ²⁷Geham rëḵ tateḵin sa degwa rangah nabë saga geving, in ham nedo ving sa vu muḡinsën mejom ahon menedo.

16 ¹Senër ḡaḡek sënë vu ham in bë ham su bës bemalamin nama. ²Alam rëḵ dejuuk ham in hir dub-supinsën-yi, gebuk rëḵ berup lob dengis ham beham nadiiḵ, gerëḵ degekuung nabë sagaḵ denevonḡ Anutu yi huk. ³Rëḵ degevonḡ nḡaa saga pin in su deraḵ Amaḡ ni rë, besu deraḵ sa niḡ rë. ⁴Om senër ḡaḡek saga vu ham vorot, in nabë buk saga natöḵ vu ham, og ham kwamin bo nah ḡaḡek sën senër vu ham lo.”

Yesu Tateḵin Anon Vabuung Yi Huk

⁵“Vu muḡinsën sa su nër ḡaḡek nebë sënë vu ham rë, in sa nahën nado ving ham. Log gwëbeng sa bë nah mena vu Mehö sën vonḡ sa meseyam lo, rëḵ ham ti su loḵ tepëḵ in sa bë, ‘Ġëya tena?’ rë, gema. ⁶Senër ḡaḡek saga vu ham gwëbeng, lob ham ayomin maggin rot. ⁷Rëḵ sa nanër ḡaḡek anon sënë vu ham bë sa nayah in bë doḵ vu ham. Bë sa su nah rë, og ham Mehö sën doḵ vu ham lo su rëḵ nom vu ham rë. Gaḵ senah loḵ mëm sëḵ ḡevonḡ nom vu ham. ⁸Mehö saga rëḵ nam, lob rëḵ tateḵin vu alam sën denesepa loḵ aggata-dob-yi lo nabë nḡaa nipaya neggëp vu sir, genḡaa nivesa neggëp

vu sa, lob rëk tatekin nabë nyëvewen rëk natök vu sir. ⁹Rëk tatekin nabë ngaa nipaya neggëp vu sir in su ayoj neyam timu vu sa rë. ¹⁰Gerëk tatekin nabë ngaa nivesa neggëp vu sa, in seyah meya vu Amağ geham su nelë sa ggökin yah rë. ¹¹Gerëk tatekin nabë denatök vu nyëvewen in Anutu nër ggovek bë dob sënë ala nipaya rëk natök vu yi ngaa nipaya nyëvewen. ¹²Sa gağek ngahisekë rot sën sa bë nanër vu ham lo neggëp, rëk ham nahën gesu yoh vu bë ham jağ ni venuh rë. ¹³Gağ mëm Anon Vabuung gağek-anon-yi nam lo, lob mëm rëk tatekin gağek anon los dahis vu ham beham jağ ni. In su rëk nanër yö yi gağek rë. Gağ gağek sën ngo lo, sën rëk nanër, gerëk nanër gağek sën nahën gesu anon rağ rë lo rangah vu ham borot. ¹⁴Rëk geço sarëğ jağ, in rëk geço gağek vu sa benom nanër rangah vu ham. ¹⁵Amağ yi ngaa pin tu sa ngaa, om sën senër rağ Mehö saga bë rëk geço gağek vu sa menom nanër rangah vu ham.”

Yesu Nër Bë Ayoj Maggin Rëk Gërin Natu Kwaj Vesa

¹⁶“Buk su rëk hus ading rë lob ham su yoh vu bë rëk gwelë sa rë, log buk su rëk hus ading rë gağ ham rëk gwelë sa gökin.”

¹⁷Lob yi hur maluh lo yö deloğ tepëk vu sir bë, “Nenër gağek va sënë? Bë, ‘Buk su rëk hus ading rë lob hil su ayoh vu bë rëk galë yi rë, log buk su rëk hus ading rë lob hil rëk galë yi gökin-ë.’ Log nër ving bë neya vu Ama-ë? ¹⁸Nër bë buk su rëk hus ading rë sënë degwa nebë va? Hil duğin yi gağek saga!”

¹⁹Lom Yesu rağ ni bë denevongin bë dedoğ tepëk in yi, lom nër vu sir bë, “Ham neloğ tepëk in ham in sa gağek saga sën senër bë buk su rëk hus ading rë lob ham su yoh vu bë rëk gwelë sa rë, log buk su rëk hus ading rë lob ham rëk gwelë sa gökin. ²⁰Sa nanër vu ham yönon rot nabë: Ham rëk ngu böpata, gekwamin paya paya, galam sën denesepa loğ aggata-dob-yi lo rëk kwaj vesa. Ham rëk kwamin paya, rëk mu ham kwamin paya saga rëk gërin natu kwamin vesa. ²¹Avëh ti bë bimeng in geço nalu, og ayo maggin rot in vanë tök vu yi, loğ nabë mëm geço nalu govek lo, og mëm su rëk kwa bo vanë lo gökin nah rë, gağ kwa vesa in ko nalu metu yi ngaa ggovek ya. ²²Lob ham nebë saga. Ham ayomin maggin gwëbeng, rëk sëk galë ham gökin, lob mëm ham rëk kwamin vesa rot gemehönon su deyoh vu bë degevonğ beham kwamin paya gökin nah rë. ²³Vu buk agu ham su rëk doğ tepëk in ngaa ti nah vu sa rë. Sa nanër vu ham yönon rot nabë: Bë ham kwetağ ngaa ti vu Amağ jağ sarëğ, og rëk gevong vu ham. ²⁴Wirek ham su kwetağ ngaa ti rağ sarëğ rë. Bë ham kwetağ, og ham rëk gweço lom ham kwamin vesa rot.”

Yesu Kesuu Ngaa-dob-yi Pin

²⁵“Senër gağek pin sënë vu ham rağ gağek peğgirinsën mu. Gağ buk vongin berup, lob sa su rëk nanër vu ham jağ gağek peğgirinsën gökin rë,

gak sək nanēr Amağ degwa gëp rangah vu ham. ²⁶Lob buk saga bē berup, og rək ham kwetağ nğaa vu yi jak sarëğ. Sa su nēr bē sək ketağ vu Amağ in ham rē, ²⁷in Amağ yō kwa pesivin ham, in ham ahēmin neving sa geham vonğ ving bē sa nado vu Anutu beseyam. ²⁸Sa nado ving Amağ beseluk yam dob. Log sa hevongin gëvuu dob sënë, gesenah mena vu Amağ gökin.”

²⁹Lob yi hur maluh denēr yah vu yi bē, “Kë! Mëm gwëbeng genēr neggëp rangah, gesu genēr rak gägek peggirinsën rē. ³⁰Gwëbeng he rak ni ggovek bē gerağ nğaa pin ni meğenedo. Su hongğ duğin mehōnon hir tepëk rək mehō la denēr vu hongğ rē. Sënë vonğ behe hevongğ ving bē Anutu vonğ hongğ yam.”

³¹Lom Yesu nēr yah vu sir bē, “Gwëbeng ham vonğ ving sa? ³²Om ham gwengō rē! Buk dus rak, lob tōk yam ggovek ya, geham rək kwetëkin beham ti ti nah mena bömin, gesengō perurek timu rək medo. Rək sa su perurek timu nğō rək medo rē, in Amağ nedo ving sa. ³³Senēr gägek pin sënë vu ham in bē ham kwamin bo sa gemëm ayomin geto revuh. Vu dob sënë nğaa maggin rək değinengin ham, rək mu ham su newamin jak, in sa kəpë dob sënë ala nipaya ya ggovek ya.”

Yesu Jom Rak In Yi Hur Maluh

17 ¹Yesu nēr saga ggovek log varah mala rak yağek gejom rak bē: “Amağ, buk verup ggovek ya, om getato nalum niwëëk los arē böp natōk nam rangah in lob mēm nalum gevongğ benim wëëk los arēm böp natōk nam rangah. ²Ğevongğ besetu mehōnon pin alaj in bē sa ğevongğ balam pin sën ğevongğ sir vu sa lo demedo malaj-tumsën degwata los degwata. ³Log nabë dejak nim nabë Anutu anon perurek timu hongğ, los dejak Yesu Kerisi sën ğevongğ yam lo ni, og saga rək gevongğ bedemedo malaj-tumsën degwata los degwata. ⁴Sa hevongğ benim wëëk los arēm böp tōk yam rangah vu dob, gesa semu huk sën ğevongğ vu sa bē sa ğevongğ lo ggovek ya.

⁵O Amağ, gwëvongğ besa niğ wëëk los arëğ böp natōk nam rangah gökin nabë sën neggëp rangah wirek loğ buk sën sa nado ving hongğ gedob yō nahën lo.

⁶Sa tatekin hongğ degwa rangah vu mehōnon sën ğehooïn sir rak vu sa vu dob lo. Hongğ alam saga, loğ ğevongğ sir vu sa, lom desepa loğ hongğ gägek. ⁷Lob gwëbeng derağ ni ggovek ya bē nğaa pin sën ğevongğ vu sa lo, og yō yam vu hongğ timu. ⁸In gägek sën ğevo vu sa lo, og sevo vu sir bedeko rak bedevongğ ving rot bē sa vu hongğ meseyam. Bedevongğ ving bē ğevongğ sa yam. ⁹Sejom rak in sir sënë. Sa su jom rak in alam sën denesepa loğ aggata-dob-yi lo rē, gak sejom rak in sir sën ğevo vu sa lo, in hongğ alam sir. ¹⁰Salam pin tu hongğ nğaa, gehongğ alam pin tu sa nğaa, lob sir pin sënë detato sa niğ wëëk los arëğ böp rangah.

11 Sa su rëk medo dob rë, gaḵ sir yö rëk demedo gesenök vu hong. O Amaḡ Vabuung! Gweḡin alam sën ḡevonḡ vu sa lo jaḵ nim wëëk, in demedo jevuh ti nabë sën alu nado revuh ti agi. 12 Sën sa nahën nado ving sir lo, og sa neheḡin sir sën ḡevonḡ vu sa lo raḵ nim wëëk. Sa neheḡin sir rot gesir ti su mala ma rë, gaḵ yik mehö nipaya timu sën vonḡin mala nama lo, saga mala maya verök yi, in ḡaḡek sën negḡëp loḵ hong ḵapiya lo anon jaḵ. 13 Gwëbeng sënë sa bë nöḵ vu hong, rëk sa nanër ḡaḡek sënë vu dob in sir pin kwaj vesa rot nabë sa. 14 Sevo hong ḡaḡek vu sir, lob alam sën denesepa loḵ aggata-dob-yi lo delë sir paya in su denesepa loḵ aggata-dob-yi rë nebë sën sa su nesepa loḵ aggata-dob-yi rë lo. 15 Sa su ḵetaḡ vu hong bë gweḵo sir vër in dob rë, gaḵ sa ḵetaḡ vu hong bë gweḡin sir vu Mehö Nipaya. 16 Sir og su denesepa loḵ aggata-dob-yi rë, nebë sën sa su nesepa loḵ aggata-dob-yi rë lo. 17 Gwevonḡ bedejaḵ ḡaḡek anon ni venuh, loḵ mëm rëk denatu hong hur niröp jaḵ saga, in hong ḡaḡek og ḡaḡek anon. 18 Sa hevonḡ sir medeneya vu alam sën denesepa loḵ aggata-dob-yi lo, nebë sën ḡevonḡ sa meseyam vu alam sën denesepa loḵ aggata-dob-yi agi. 19 Sa dahun sa besetu hong hur niröp in bë sedoḵ vu sir bedejaḵ ḡaḡek anon ni venuh medenatu hong hur niröp nabë saga geving. 20 Sa su ḵetaḡ in sir sënë mu rë, gaḵ sa ḵetaḡ in alam sën rëk degenḡo hir ḡaḡek bayoj nam timu vu sa lo ving.

21 O Amaḡ! Gwevonḡ sir pin demedo jevuh ti nabë sën ḡenedo loḵ sa, gesa nado loḵ hong lo, lob hil pin medo jevuh ti, in alam sën denesepa loḵ aggata-dob-yi lo dejaḵ ni medegevonḡ geving nabë ḡevonḡ sa meseyam. 22 Log nim wëëk sën ḡevo vu sa lo, og sevo vu sir in demedo jevuh ti nabë sën alu nado revuh ti agi. 23 Sa nado loḵ ayoj nebë sën ḡenedo loḵ sayoḡ lo, in bë demedo jevuh ti borot, galam sën denesepa loḵ aggata-dob-yi lo dejaḵ ni nabë ḡevonḡ sa meseyam, los dejaḵ ni nabë ahëm neving sir nebë sën ahëm neving sa.

24 O Amaḡ! Ahëm neving sa wirek loḵ buk sën dob yö nahën gesu ḡetunḡ rë lo rot, lob ḡevonḡ nim wëëk los arëm böp vu sa, om sa bë salam sën ḡevonḡ vu sa lo demedo geving sa doḵ nyëḡ sën sëḵ medo doḵ lo in degelë sa nig wëëk los arëḡ böp saga.

25 O Amaḡ, Mehö yohvu! Alam sën denesepa loḵ aggata-dob-yi lo su deraḵ nim rë, gaḵ sa og seraḵ nim gesir sënë deraḵ ni bë ḡevonḡ sa meseyam. 26 Senër hong degwa vu sir, gesëḵ medo nanër. In ahëvingsën na menoh vu sir geving nabë sën ahëm neving sa lo, log sa medo doḵ ayoj.”

Yudas Nër Yesu Rangah Vu Alam-beḡö-yi
(Mt 26:47-56; Mk 14:43-50; Lk 22:47-53)

18 1 Yesu jom raḵ ggovek log to meya ving yi hur maluh meya devaseḵ bël Kidron, meya deto huk oliv* yi ti ggëp nyëḡ saga.

Lob Yesu losho yi hur maluh ya deluḷ ya. ²Log Yudas sën nër yi ranḡah lo, yō raḷ huk saga ni vorot, in Yesu losho yi hur maluh denesupin sir ggëp saga buk nḡahi. ³Lob ḷo alam-begö-yi yu ti ving alam-deneḷo-seriveng hir ggev lo hir hur los Parisai* lo hir hur la bedeya huk saga. Detaggi nengwah los ram bedeḷo nḡaa-begö-yi sepa. ⁴Yesu raḷ nḡaa pin sën vonḡin natōḷ vu yi lo ni vorot, lom ya vu sir meloḷ tepëḷ bē, “Ham nesero re?” ⁵Rëḷ denër yah vu bē, “Yesu Nasaret!”

⁶Lom Yesu nër yah vu sir bē, “Sa lo sënë!” Lob Yudas sën tato yi ranḡah lo nare ving sir. Yesu nër vu sir bē, “Sa lo sënë!”, lom deyah raḷ demij medekepë meya deneggëp dob. ⁷Lom Yesu loḷ tepëḷ in sir ggökin bē, “Ham nesero re?” Loḷ denër yah bē, “Yesu Nasaret!” ⁸Loḷ Yesu nër yah bē, “Senër vu ham ggovek ya bē yik sa lo sënë! Nabë ham nesero sa, og ham gwevonḡ alam sënë geto dena.” ⁹Nër bē saga in yi ḡagek sën nër vorot lo anon jaḷ nabë, “Sir sën ḡevonḡ sir vu sa lo, og sir ti su rëḷ mala nama rē.”

¹⁰Lom Simon Pita neḷo paëp-yu-anil ti sepa, lob tur vër besap alam-deneḷo-seriveng hir ggev böp yi hur maluh ti nenga ris vesa ya. ¹¹Hur maluh saga arë nebë Malkus. Rëḷ Yesu nër vu Pita bē, “Ḡejöp hong paëp doḷ nah newis. Ma ḡekuung bē sëḷ noh nenga in nḡaa maggin sën Amaḡ vonḡ sa yam in lo?”

Deḷo Yesu Ya Vu Anas

¹²Log alam-begö-yi yu ti saga losho alaj, galam Yuda hir hur lo, medejom Yesu ahon gededuu yi. ¹³Lob deḷo ya vu Anas atov muḡin. In alam-deneḷo-seriveng hir ggev böp wirek, rëḷ ggen Kayapas loḷ yah ben benedo loḷ nḡebek sagi. ¹⁴Lob yik Kayapas sënë sën nër vu alam Yuda wirek lo bē, “Bë mehō timu nadiiḷ doḷ nah alam pin bej, og mēm nivesa.”

Pita Lah Yi Vun

(Mt 26:69-70; Mk 14:66-68; Lk 22:55-57)

¹⁵Simon Pita luho hur maluh ngwë detamuin Yesu medeya. Loḷ alam-deneḷo-seriveng hir ggev raḷ hur maluh ngwë saga ni, in mewa ma nḡaa ti, lom loḷ ya alam-deneḷo-seriveng hir ggev böp saga yi beggang tete ayo ving Yesu. ¹⁶GePita nare dobnë. Loḷ hur maluh ngwë sën alam-deneḷo-seriveng hir ggev raḷ ni lo to meyah menër vu avëh sën neḡin veluung avi lo, log ḷo Pita meluho deloḷ ya. ¹⁷Lob avëh sën neḡin veluung avi lo loḷ tepëḷ vu Pita bē, “Maḷ mehō saga yi hur maluh ti hong-a?” Rëḷ bē, “Saḷ ma!”

¹⁸Log nyëḡ ayööng, om alam-deneḷo-seriveng hir hur losho alam ahëvavu sën denemalajin nyëḡ lo devev nengwah medetetup mevare denevenguh. Lom Pita ya nare menevenguh ving sir.

Alam-deneḱo-seriveng Hir Ggev Böp Loḱ Tepëḱ In Yesu
(*Mt 26:59-66; Mk 14:55-64; Lk 22:66-71*)

¹⁹Log alam-deneḱo-seriveng hir ggev böp loḱ tepëḱ in Yesu yi hur maluh lo yi ḡaḡek sën nenër vu mehõnon lo. ²⁰Rëḱ Yesu nër yah vu bë, “Sa nanër ḡaḡek vu mehõnon pin menado rangah, gesa nanër loḱ dub-supinsën-yi pin, geloḱ dub-vabuung-böp sën alam Yuda denesupin sir loḱ lo. Sa su nanër ḡaḡek menalah vun in ham rë. ²¹Om su ḡedoḱ tepëḱ in sa, gaḱ ḡedoḱ tepëḱ in sa ḡaḡek vu alam sën denenḡo sa ḡaḡek lo rë, in denḡo mederaḱ ni.”

²²Vare nenër ḡaḡek saga, lob ahëvavu sën denevonḡ huk medenare lo ti petap Yesu nenga genër bë, “Su ḡenanër ḡaḡek nabë saga vu alam-deneḱo-seriveng hir ggev böp!” ²³Rëḱ Yesu nër yah vu bë, “Nabë senër ḡaḡek ti paya, og ḡenanër rangah nabë senër tena paya. Ma nabë senër yoh vu, rëḱ nebë va sën ḡesis sa meris mu-ë?”

²⁴Deduu Yesu ggovek benahën nare los aggis, log Anas vonḡ yah vu alam-deneḱo-seriveng hir ggev böp Kayapas.

Pita Lah Yi Vun Ggökin
(*Mt 26:71-75; Mk 14:69-72; Lk 22:58-62*)

²⁵Log Simon Pita vare nevenguh nengwah lom denër vu yi bë, “Maḱ yi hur maluh ti sën hong-ë?” Rëḱ Pita lah yi vun bë, “Saḱ ma!”

²⁶Lob alam-deneḱo-seriveng hir ggev böp yi hur ti sën Pita sap nenga ris ya lo ḡadë ma nḡaa ti verup nër bë, “Maḱ sa halë hong sënë. Sën ḡenare ving yi loḱ huk anon agu lo?” ²⁷Rëḱ Pita lah yi vun ggökin yah bë, “Saḱ ma!”, lob pevis beḱökrëeh su.

Deḱo Yesu Ya Vu Pilatus
(*Mt 27:1-2, 11-14; Mk 15:1-5; Lk 23:1-5*)

²⁸Loḱ heng to, lom deḱo Yesu ggëp Kayapas yi begganḡ beto deya Prëtoryam (sën nebë kiap böp yi begganḡ). Rëḱ alam Yuda su deloḱ ya Prëtoryam ving Yesu rë, in deneggöneng in alam Rom hir begganḡ saga in bë rëḱ gevonḡ benij paya jaḱ, lob su deyoh vu bë dega nos-ggöksën-yi rë. ²⁹Nebë saga lom Pilatus to meya dobnë vu sir menare malaj genër bë, “Ham nër ḡaḡek va raḱ mehõ sënë?”

³⁰Lom denër yah vu bë, “Mehõ saga bë su yi mehõ nipaya rë, og he su rëḱ ḡaḱo yi manam vu hong rë!” ³¹Rëḱ Pilatus nër yah bë, “Maam ham gweḱo nöḱ megwengö yi ḡaḡek noh vu ham horek!” Rëḱ denër bë, “Ham alam Rom ham horek nërin he bë he su ayoh vu bë rëḱ angis mehõnon bedenadiiḱ rë.” ³²Nebë saga in bë Yesu yi ḡaḡek sën nër bë rëḱ nadiiḱ jaḱ kelepeḱo* lo anon jaḱ.

³³Lom Pilatus loḱ yah Prëtoryam ggökin metahi Yesu yah meloḱ tepëḱ in bë, “Alam Yuda hir mehõ-los-benḡo hong-a?”

³⁴Loḵ Yesu loḵ tepëḵ yah vu yi bē, “Nḡo kwam nevo ḡaḡek saga, ma mehō la denēr vu hong-a?”

³⁵Loḵ Pilatus nēr yah vu yi bē, “O! Sa su Yuda ti rē! Hong alam losho hir alam-deneḵo-seriveng lo hir ggev yō deḵo hong yam vu sa. Ma ḡevong va paya?”

³⁶Loḵ Yesu nēr bē, “Su sa nyēḡ neggēp dob sēnē rē. Bē sa nyēḡ ḡēp vu dob sēnē, og rēḵ salam sēn detamuin sa lo degevong beḡo jaḵ sa, lom alam Yuda su deyoh vu bē rēḵ denajom sa ahon rē.”

³⁷Lom mēm Pilatus nēr yah bē, “Om maḵ hong mehō-los-bengōm ti yōnon-a?” Rēḵ Yesu nēr yah bē, “Genēr yoh vu! Sa mehō-los-bengōḡ ti, rēḵ setu mehōnon meluḵ yam dob in bē sa nanēr ḡaḡek anon ranḡah. Mehōti bē ḡaḡek anon ḡēp doḵ ayo, og rēḵ genḡo sayēḡ.” ³⁸Rēḵ Pilatus loḵ tepëḵ yah vu yi bē, “ḡaḡek anon sagaḵ va?”

Pilatus Nēr Bē Denatul Brēm Na Yesu Betii Ḷelepeḵo

(Mt 27:15-31; Mk 15:6-20; Lk 23:13-25)

Pilatus nēr ḡaḡek saga ggovek, log to meyah dobnē menēr vu alam Yuda bē, “Sa su tōḵ vu ḡaḡek ti geneggēp vu mehō sēnē rē. ³⁹Rēḵ mu ham nḡo ham aggata neggēp bē sa ḡaḵo mehōti bēr in ḵarabus doḵ Buk-ḡḡōksēn-yi* benōḵ vu ham. Om ham nanēr rē, nabē ham vongin bē sa ḡaḵo ham alam Yuda ham mehō-los-bengō vēr vu ham ma ma?” ⁴⁰Rēḵ detahi yah niḵelap vu bē, “Yiḵ ma! Ḡaḵ Barabas!” Barabas og mehō sēn nesis alam geneggodeḵ hir nḡaa lo.

19 ¹Lob Pilatus nēr medejom Yesu ahon medeḵo meya deveek yi raḵ aggis. ²Gemēm alam-beḡo-yi detahu mehō-yurēmēḵ raḵ yi. Bededuu aggis niggin ggin tahu alam-los-bengōj hir madub gedetung raḵ yu, log deröp tob mala saḡap loḵ yi, ³log ya denare mala gedevong kewēsēn vu bē, “Alam Yuda hir mehō-yurēmēḵ! He haḵo hong raḵ!” Log depeḵap yi.

⁴Lob Pilatus to meyah dobnē ggōkin menēr bē, “Ham lē, sa hevongin ḡaḵo yi geto menam vu ham, in mēm ham nḡo jaḵ ḡaḡek sēn senēr vu ham lo ni nabē sa su tōḵ vu nipaya ti geneggēp vu yi rē.” ⁵Lob mēm Pilatus ḵo Yesu los madub niggin ggin, betob mala saḡap sēn beto meya vu sir genēr bē, “Ham lē! Mehō lo sēnē!”

⁶Lob alam-deneḵo-seriveng hir ggev los ahēvavu sēn denemalajin nyēḡ lo, delē yi lom detahi bē, “Ḡengis yi jaḵ na ḵelepeḵo*! Ḡengis yi jaḵ na ḵelepeḵo*!” Lom Pilatus nēr yah vu sir bē, “Om ham nḡo gweḵo yi nōḵ mengis yi jaḵ na ḵelepeḵo*. In sa su tōḵ vu nipaya ti geneggēp vu yi rē.”

⁷Loḵ alam Yuda denēr yah vu bē, “He horek neggēp lom horek saga sēn nēr bē nadiiḵ in ḵo yi raḵ benēr yi nebē Anutu Nalu yi.”

⁸Pilatus nḡo ḡaḡek saga, lob ggōneng in yi pangēsēn rot, ⁹lom loḵ yah Prētoryam meloḵ tepëḵ in Yesu ggōkin bē, “Ḡeyam vu tena?” Rēḵ Yesu

aye ma. ¹⁰Lom Pilatus nēr vu yi bē, “Su ġevengwēng in sa rē? Ġeraḵ ni bē setu ala! Seyoh vu bē ġaḵo hong vēr, geseyoh vu bē ġevong hong vu sir medeng hong jaḵ na ḵelepeḵo*!”

¹¹Loḵ Yesu nēr yah vu yi bē, “Bē Anutu vu vavunē su ngoḡek rē, og su rēḵ ġenatu ala rē. Nebē saga, om mehō sēn vong sa loḵ yōk nemam lo, saga sēn vong nḡaa nipaya sevōḵ hong.”

¹²Pilatus nḡo ġaḡek saga, lom tum kwa vo bē ġeḵo Yesu vēr, rēḵ alam Yuda detahi ya niḵelap bē, “Bē gweḵo mehō saga vēr, og su mehō-los-bengō Sisar* yi mehō hong rē! Mehōti bē yō gooin yi jaḵ natu mehō-los-bengō, og neḵo yi raḵ bē kesuu Sisar*.” ¹³Pilatus nḡo hir ġaḡek saga ggovek, lob ḵo Yesu meto meya ġeraḵ nedo sēa-ġaḡek-yi ggēp nyēḡ sēn denenēr bē Telig Ġelōng lo. (Denenēr ggēp Hibru ayej bē Gabata.)

¹⁴Lob loḵ buk saga alam Yuda denesemu sir in bē dega nos Buk-ġgōksēn-yi*, gemēm siks krōk monbuk lob Pilatus nēr vu alam Yuda bē, “Ham gwelē ham mehō-los-bengō sēnē!” ¹⁵Rēḵ detahi yah niḵelap bē, “Gweḵo na! Gweḵo na! Ġengis yi jaḵ na ḵelepeḵo*!” Loḵ Pilatus loḵ tepēḵ in sir bē, “Ham vongin bē sengis ham mehō-los-bengō jaḵ na ḵelepeḵo*?” Lob alam-deneḵo-seriveng hir ggev denēr yah bē, “He hōmin mehō-los-bengō ma, ġaḵ yiḵ mehō-los-bengō Sisar* yō timu!” ¹⁶Denēr nebē saga, lob tum Pilatus lēēin Yesu loḵ yah nemaj in dengis yi jaḵ na ḵelepeḵo*.

Desis Brēm Ya Yesu Vetii Ḵelepeḵo

(Mt 27:32-44; Mk 15:21-32; Lk 23:26-43)

¹⁷Lom Yesu yō kerē yi ḵelepeḵo* raḵ gedēḵo yi medeya nyēḡ sēn denenēr arē nebē Nyēḡ Yuseḵē lo, (Hibru ayej nebē Golgota). ¹⁸Lom ya desis yi raḵ ḵelepeḵo* ggēp sagu, bedesis mehō luu denare vahi vahi, geYesu nare vuheng.

¹⁹Log Pilatus nēr medekevu yi ġaḡek raḵ neggēp ḵelepeḵo* yu nebē: *YESU NASARET, ALAM YUDA HIR MEHÖ-LOS-BENGÖ.* ²⁰Lom nyēḡ sēn desis Yesu raḵ ya ḵelepeḵo* lo, neggēp dus vu nyēḡ böp Yerusalem nenga, lom Yuda nḡahiseḵē detevin ġaḡek saga in dekevu loḵ ayej löö pin. Dekevu loḵ alam Yuda ayej, gelōḵ alam Rom ayej, gelōḵ alam Grik ayej. ²¹Lom Yuda hir alam-deneḵo-seriveng hir ggev denēr vu Pilatus bē, “Su ġekwevu nabē alam Yuda hir mehō-los-bengō, ġaḵ kwevu nabē yō nenēr yi nebē alam Yuda hir mehō-los-bengō.”

²²Loḵ Pilatus nēr yah vu sir bē, “Ġaḡek sēn sa ḵevu aga lo, yō ġēp jaḵ!”

²³Lob alam-begō-yi desis Yesu raḵ ya ḵelepeḵo* ggovek, loḵ mēm yom devong yi tob ggelek sir ya yu lubeluu yoh vu sir. Rēḵ yi röpröp ading sēn neröp ya ġebinē lo nahēn neggēp, rēḵ devasu los ayo dahis vu kwa beya meto vaha. ²⁴Delē bē devasu nebē saga, om denēr bē, “Hil su nakweḵ, ġaḵ hil ġetē ġelōng mahen in nabē mehōti sēn sevōḵ hil lo, og ġeḵo los dahis.” Devong nebē saga lob ġaḡek sēn dekevu meneggēp loḵ Anutu-yi-ḵapiya lo anon raḵ. Ġaḡek sēnē nebē:

“Devong sa tob ggelek sir.

Gedetë gelöng mahen in bë gooin mehöti jaḵ megeḵo sa röpröp.”

²⁵Lob Maria sën Yesu ata lo luho ari, geKlopa venë Maria, geMaria vu Magdala, beya denare dus vu Yesu yi ḵelepeḵo*. ²⁶Lob Yesu lë bë ata luho hur maluh* ti sën ahë neving yi pangŕsën lo denare, lom nër vu ata bë, “Avëh-e! Gwelë nalum saga!” ²⁷Log nër vu hur maluh saga bë, “Gwelë atam saga!” Lom loḵ buk saga hur maluh saga ḵo Yesu ata raḵ meya nedo ving yi ggëp ben.

Yesu Diik

(Mt 27:45-56; Mk 15:33-41; Lk 23:44-49)

²⁸Lom mëm Yesu raḵ ni bë semu nḡaa pin ggovek ya, lom nër bë, “Sayoḡ nevev in bë!” in ḡaḡek sën neggëp loḵ Anutu-yi-ḵapiya lo anon jaḵ. ²⁹Lob wain ahëggin sën arë nebë vinegga lo nedo loḵ ḡabum ti. Lom deḵo nḡaa-ayo-sovinsën sën nedo loḵ loo lo ti, bededuu vetii nḡesing ti mededaḡoo luḵ gedevo ya verup loḵ avi. ³⁰Lob Yesu sesuvin log nër bë, “Sa semu nḡaa pin ggovek ya!” Log kwa yun luḵ gelëin anon ya.

Alam-begö-yi Depejeh Yesu Kweben

³¹Loḵ buk saga alam Yuda denesemu sir in bë monbuk lob dega nos Buk-ggöksën-yi*, lom deketag vu Pilatus bë gevong alam-begö-yi na dekeyeh lööho vahaj in denadiik pevis, log dejuh navij geto. In bë mehönön navij su bare jaḵ ḵelepeḵo* doḵ Buk-sewahsën-yi*, in Buk-sewahsën-yi* saga böpata rot kesuu.

³²Lom alam-begö-yi ya dekeyeh mehö luu sën lo ngwë vaha muḡin, log devong ngwë sën nare vahi lo ving nebë saga. ³³Log deloḵ ya Yesu, rëḵ delë bë diik ggovek ya, lom su desis vaha mekeyeh rë. ³⁴Rëḵ alam-begö-yi ti pejeh Yesu kweben raḵ jeggevek lom ḵöḵ los bël keseh yam pevis. ³⁵Lom mehö sën lë nḡaa agi raḵ mala lo, sën kevu, om yi ḡaḡek sagi yönön. Yö raḵ ni benenër ḡaḡek yönön in ham jaḵ ni geving begwevong geving. ³⁶Devong nebë sënë lob ḡaḡek sën neggëp loḵ Anutu-yi-ḵapiya lo anon raḵ. Sën nenër bë:

“Seḵë ti su rëḵ keyeh rë.”

³⁷Gengwë neggëp bë:

“Alam rëḵ malaj jaḵ mehö sën depejeh lo.”

Debë Yesu Loḵ Gelöng Len

(Mt 27:57-61; Mk 15:42-47; Lk 23:50-56)

³⁸Saga ggovek log Yesu yi hur maluh ti sën Yosep vu Arimatea, sën vong ving Yesu rëḵ mu neggöneng in alam Yuda hir ggev lom su nesepa loḵ Yesu ya rangah rë lo. Yi saga sën ya ketaḡ vu Pilatus bë juh Yesu nihel vër in ḵelepeḵo*, lom yoḡekin beya meruh vër. ³⁹Lob Nikodemus ya ving,

sën wirek ya vu Yesu loḵ buk lo. Lom ḵo nḡaa reggu nivesa luu sepa, mesarömin luho revuh ti (denenër arëj nebë mur* los alos),^e bemaggin yoh vu 50 kilo. ⁴⁰Lob luho ya deruh Yesu vër lob desepa loḵ alam Yuda vahaj medebom nihel los nḡaa reggu nivesa saga loḵ tob veroo. ⁴¹Lob huk ti neggëp dus vu nyëḡ sën desis Yesu raḵ ḵelepeḵo* lo, lom waaḵ ti neggëp loḵ, rëḵ su debë heljäng ti loḵ rë, geyö nahën neggëp mewis. ⁴²Lom debë Yesu loḵ, in neggëp dus, galam Yuda hir buk sën desemu sir lo ggovek ya.

Yesu Kedi Raḵ Ggökin

(Mt 28:1-8; Mk 16:1-8; Lk 24:1-12)

20 ¹Alam Yuda hir Buk-sewahsën-yi* ggovek ya geSoda monbuk anon. Nyëḡ su heng to rë geyö nahën, log Maria Magdala ya verup bedub, lom lë bë ḡelöng tetolin ya in waaḵ avi. ²Lom serög meya menër vu Simon Pita luho hur maluh* ngwë sën Yesu ahë neving yi panḡsën lo, benër vu luho bë, “Deḵo Mehöböp vër in bedub gehe duḡin sën ya debë lo!”

³Lom Pita luho hur maluh ngwë sën lo deserög pevis medeya bedub. ⁴Luho deserög loḵ ti, loḵ hur maluh ngwë sënë lo serög niwëëk mekesuu Pita betöḵ ya muḡin. ⁵Ya verup bë mala melë waaḵ ayo, loḵ lë bë tob gam veroo sën lo neggëp, rëḵ su luḵ ya waaḵ ayo rë. ⁶Loḵ Simon Pita tamu beberup, lom sesor meluḵ ya waaḵ ayo melë bë tob gam veroo sënë nahën neggëp vevirsën, ⁷getob ngwë sën debun yu loḵ lo su nedo ving tob veroo saga rë, gaḵ yö ya nedo los vahininsën ya tahsën. ⁸Lom hur maluh ngwë sën ya verup bedub avi muḡinsën lo luḵ ya waaḵ ayo melë nebë sënë ving, lom vonḡ ving bë Yesu kedi raḵ yah. ⁹In wirek luho su deraḵ ḡaḡek sën neggëp loḵ Anutu-yi-ḵapiya lo degwa ni rë. Sën neggëp nebë rëḵ kedi jaḵ nah vu bedub lo. ¹⁰Ggovek, log luho deyah medeya beggäng.

Maria Vu Magdala Lë Yesu

(Mk 16:9-11)

¹¹Rëḵ Maria vare nesu loḵ waaḵ sën debë Yesu loḵ lo nenga. ¹²Nahën vare nesu, log bë mala in waaḵ ayo loḵ lë gangër luu deröp tob veroo meris bedenedo loḵ nyëḡ len ti sën debë Yesu loḵ lo. Ngwë nedo ya los sën yu neya lo, gengwë nedo yom sën vaha neyom lo.

¹³Lob luho denër vu yi bë, “Avëh, ḡenesu in va?” Loḵ nër yah vu luho bë, “Deḵo sa Mehöböp meya debë la, gesa duḡin nyëḡ sën debë loḵ lo!”

¹⁴Nër bë saga ggovek gepeggirin yi yom, lob lë Yesu genare, rëḵ su raḵ ni rë.

¹⁵Lom Yesu nër vu yi bë, “Avëh! Ḡësu in va? Ḡenesero re?” Rëḵ Maria kuung bë mehö sën neḡin huk saga, lom nër yah vu yi bë, “Mehö böp, bë

^e 19:39 Alos og vos reggu nivesa ti sën denëḵo medenerikin raḵ heljäng in bë su nivë na.

gweko yi megeya, og gënanër nyëg sën gebë yi loḵ lo tato vu sa, in senah gaḵo yi!”

¹⁶Lom Yesu nër yom bë, “Maria!” Loḵ Maria raḵ ni pevis lom peggirin menër vu yi loḵ Hibru ayej bë, “Raboni!” (Arë sënë nebë Tatovaha.)

¹⁷Lob Yesu nër vu yi bë, “Gedëëin sa! In sa nahën gesa su raḵ meyah vu Amaḡ rë. Om gënah megena gënanër vu arig lo nabë, ‘Sëḵ jaḵ menah vu Amaḡ geham Amamin, vu sa Anutu geham Anutu.’ ”

¹⁸Lob Maria Magdala ya menër ranḡah vu hur maluh bë, “Sa halë Mehöböp!”, log nër Yesu yi gaḡek pin ranḡah vu sir.

Yesu Tato Yi Vu Yi Hur Maluh

(Mk 16:14-18; Lk 24:36-49)

¹⁹Soda saga ggovek ya gehes luḵ ya bebuk loḵ, lom Yesu yi hur maluh deneggonëng in alam Yuda, lom devehii repinḡ in sir gedenedo. Lob Yesu yam nare ranḡah loḵ sir vuheng genër bë, “Ham ayomin gëp revuh!”

²⁰Log mëm tato nema los kweben vu sir, lom kwaj vesa raḵ in delë Mehöböp. ²¹Log Yesu nër vu sir ggökin bë, “Ham ayomin gëp revuh! Sëḵ gevong ham na nabë sën Amaḡ vong sa meseyam.”

²²Nër nebë saga, log rov saheng raḵ sir genër bë, “Ham gweko Anon Vabuung nöḵ! ²³Nabë ham dahun alam hir nḡaa nipaya na, og rëḵ nama na, ma nabë ham su dahun hir nḡaa nipaya na rë, og rëḵ nahën gëp vu sir rot.”

Tomas Töḵ Vu Yesu

²⁴Rëḵ sir nemadluho-mevidek-luu sënë lo ti sën Tomas (sën denenër yi bë Pepid lo), su nedo ving sir loḵ buk sën Yesu tato yi vu sir lo rë.

²⁵Lob Yesu yi hur maluh denër vu Tomas bë, “He halë Mehöböp!” Loḵ Tomas nër yah vu sir bë, “Bë sa su galë brëm len sën neggëp loḵ nema lo rë, besa su jöp nemaḡ doḵ brëm len rë, gesa su jöp nemaḡ doḵ kele len sën neggëp loḵ kweben lo rë, og sa su rëḵ gevong geving rë, gerëḵ nama!”

²⁶Lob soda ti ya ggovek rë, loḵ yi hur maluh denedo loḵ begganḡ saga ggökin yah beTomas nedo ving sir. Devehii repinḡ in sir gedenedo, loḵ Yesu yam nare ranḡah loḵ sir vuheng atov genër bë, “Ham ayomin gëp revuh!” ²⁷Log nër vu Tomas bë, “Gënam gwebë nemam deggis jaḵ sënë, gegwelë sa nemaḡ. Geḡejöp nemam doḵ sa kwebeg. Su kweyëh gaḡek, gaḵ gwevong geving!”

²⁸Lom Tomas nër yah vu yi bë, “O sa Mehöböp los sa Anutu hong!”

²⁹Lom Yesu nër yah vu yi bë, “Gelë sa om gevong ving-a? Rëḵ mu alam sën su delë sa rë, rëḵ degevong geving lo, og rëḵ kwaj vesa rot.”

Jon Kevu Ḷapiya Sënë In Va?

³⁰Yesu vong nḡaa böp nḡahiseḵë meyi hur maluh delë, rëḵ sa su ḵevu los dahis meneggëp loḵ ḵapiya sënë rë. ³¹Yiḵ sa ḵevu dus ti ti sënë in bë

ham jaḵ ni begwevonḡ geving nabë Yesu yi Kerisi* sën Anutu Nalu. Ham gwevonḡ geving nabë saga benatu yi alam lob ham rëḵ medo malamin-tumsën jaḵ arë.

Yesu Tato Yi Vu Yi Hur Maluh

21 ¹Nahub rë loḵ Yesu tato yi ggökin vu yi hur maluh vu ngaggee böp Tiberias* nenga. Tato yi nebë sënë: ²Simon luho Tomas (sën denenër yi nebë Pepid lo), geNatanael (vu Kana ggëp distrik Galilea), log Sebedi nalu luho ving hur maluh luu bedenedo loḵ ti. ³Lom Simon Pita nër vu sir bë, “Sena ḡaḵo ḡël!” Lom denër vu yi bë, “He nök geving hong.” Lom ya deraḵ ya yaḡ ti rëḵ su deḵo ḡël ti loḵ buk saga rë gema rot. ⁴Benyëḡ heng lom Yesu nare ngaggee nenga rëḵ yi hur maluh duḡin yi. ⁵Lom tahi ya vu sir bë, “Hur maḡëm-e! Ham ḵo ḡël la?” Rëḵ detahi yah vu yi bë, “Ma rot-o!” ⁶Lob tahi vu sir bë, “Maam hameḵ gwetë leḵ nah los yaḡ nenga vesa rë, loḵ mëm ham rëḵ gweko.” Lom detë leḵ luḵ yah yoh vu sën nër-ë gededadii raḵ yom, rëḵ devimengin in ḡël ngahiseḵë vevii besu deyoh vu rë.

⁷Lob hur maluh* ngwë sën Yesu ahë neving pangsen lo, nër vu Pita bë, “Sagik Mehöböp!” Lom Simon Pita ngo bë Mehöböp, lom kebu yi rak röpröp ti, in kah yi tob ya genare navi meris, lom pesöng ya bël beya vu Yesu. ⁸Gehur maluh vahi sën denedo raḵ yaḡ lo, deḵo yaḡ mededadii leḵ los ḡël medeyam ngaggee nenga, in denedo dus vu roneḵ (yoh vu mita 100 mu).

⁹Ya deraḵ ya roneḵ lom delë bë nengwah medo netum beḡël medo nenök raḵ gebrët la nedo ving. ¹⁰Lob Yesu nër vu sir bë, “Ham gweko ḡël sën gwëbeng ham ḵo aga lo la nam.” ¹¹Lom Simon Pita raḵ yah yaḡ medadii leḵ los ḡël böp böp raḵ yam roneḵ. Beḡël 153 pup rëḵ leḵ su vepul rë.

¹²Lob Yesu nër vu sir bë, “Ham nam gwa nos!” Lom hur maluh pin deggöneng in sir gesir ti su loḵ tepëḵ in yi rë, in deraḵ ni bë Mehöböp. ¹³Lob Yesu ḵo brët beyam vo vu sir, bevo ḡël ggelek sir ving.

¹⁴Yesu kedi raḵ vu bedub lob tato yi beron netu löö sënë vu yi hur maluh lo.

Yesu Luho Pita

¹⁵Log denedo medegga nos ggovek ya, loḵ Yesu loḵ tepëḵ vu Simon Pita bë, “Jon* nalu Simon, maḵ ahëm neving sa rot kesuu alam saga pin ma ma?” Loḵ Simon yoḡek bë, “Ëë-ë, Mehöböp! Ngo ḡeraḵ ni bë hong mehö sa!” Lom Yesu nër vu yi bë, “Om ḡebet sa sipsip nalu lo!”

¹⁶Loḵ Yesu loḵ tepëḵ in yi beron ngwë ggökin bë, “Jon* nalu Simon, maḵ ahëm neving sa yönon ma ma?” Rëḵ Simon nër yah bë, “Ëë-ë, Mehöböp! Ngo ḡeraḵ ni bë hong mehö sa!” Lom Yesu nër vu yi bë, “Om gwegin sa sipsip lo!”

¹⁷Loḵ loḵ tepëḵ in yi netu beron löö bë, “Jon* nalu Simon, maḵ sa mehö hong yönon-a?” Nebë saga, lom Pita ayo maggin raḵ in loḵ tepëḵ in yi tu beron löö benër bë, “Maḵ sa mehö hong yönon-a?”, loḵ nër yah bë, “Mehöböp, ngo geraḵ nḡaa pin ni, om geraḵ ni bë hong mehö sa!” Lom Yesu nër yah vu yi bë, “Om ḡebet sa sipsip! ¹⁸Gesa nanër vu hong yönon nabë ngo ḡenahën maḡëm lom ḡenevëh hong ḵabi meḡeneḵo loḵ nyëḡ yoh vu sën ahëm neving lo. Rëḵ mu nabë hong atov jaḵ, og rëḵ ḡetelë nemam gemehöti naduu hong ḵabi ahon megeli hong na nyëḡ sën su ahëm neving rë lo.”

¹⁹Yesu nër ḡaḡek saga raḵ Pita in bë tato sën rëḵ nadiiḵ beḡeḵo Anutu arë jaḵ lo. Nër ḡaḡek saga ḡgovek log nër vu Pita bë, “Ḡesepa doḵ sa!”

Hur Maluh* Sën Yesu Ahë Neving Lo

²⁰Loḵ Pita ḡḡërin yi yah lom lë hur maluh ti sën Yesu ahë neving yi pangësën lo.^f Mehö sënë sën medo denegga nos wirek lo, loḵ kepë yi yah negḡëp loḵ Yesu babu geloḵ tepëḵ vu bë, “Mehöböp, re rëḵ nanër hong rangah-a?” ²¹Pita lë bë netamuin luho, lob loḵ tepëḵ in vu Yesu bë, “Mehöböp, gaḵ mehö saguḵ rëḵ nabë va?” ²²Loḵ Yesu nër yah vu yi bë, “Ḡeloḵ tepëḵ in va? Senḡo sa nḡaa! Om nabë sa kwaḡ bo nabë yö medo rot gesenom geto rë, og yö rëḵ medo rot. Gaḵ hong og ngo ḡesepa doḵ sa!”

²³Lob mëm ḡaḡek lo ya meyoh vu ari lo vahi nebë hur maluh sagu su rëḵ nadiiḵ rë. Rëḵ mu Yesu su nër bë su rëḵ nadiiḵ rë, gaḵ nër bë, “Bë sa kwaḡ bo nabë medo rot gesenom geto rë, og yö rëḵ medo rot.”

²⁴Yiḵ hur maluh sënë sën nër ḡaḡek lo pin degwa rangah gekevu los dahis, lom he raḵ ni bë yönon. ²⁵Genḡaa vahi sën Yesu nevonḡ lo nahën negḡëp. Rëḵ bë sa kwaḡ bo mesepa doḵ los dahis meḵevu doḵ na ḵapiya, og maḵ rëḵ ḵapiya sënë na meḡërin dob pin.

^f 21:20 Mehö sën Yesu ahë neving yi pangësën lo og maḵ yiḵ yi Jon, rëḵ mu yö kevu ḵapiya om sën lah yi vun bekevu menegḡëp vunsën.